

V soboto 30. novembra: Skupna prireditev naših društev v proslavo letošnje obletnice "Zedinjenja" v dvorani "Centro de Almaceneros", ulica Pte. Luis Sáenz Peña 242 - V nedeljo 1. decembra: Prireditev "Slovenskega doma" v proslavo "Zedinjenja" in "Izseljenske nedelje" pa v dvorani "XX. Setiembre", ulica Alsina 2832. - Rojaki in rojakinje! Udeležite se teh pomembnih proslav! - Pokroviteljstvo obeh proslav je prevzel minister g. dr. Izidor Cankar!

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

NARODNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.-; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

AÑO (Leto) XI. BUENOS AIRES, 23 DE NOVIEMBRE (NOVEMBRA) DE 1940

Núm. (Štev.) 187

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctva.

Protibritanski blok

Odkar je vojna na kopnem običajna tako ob Rokavskem prelivu kakor v Afriki in se tudi italijanski napad na Grčijo ni mogel doslej še razgibati, je nemška diplomacija izredno delavna. Prizadeva si, da bi ustvarila velik protibritanski blok, ki naj bi, poleg Japonske, združil čimveč evropskih držav in v prvi vrsti tudi Rusijo. Tak blok naj bi pod nemškim vodstvom proglasil nekakšno evropsko "Monroeovo doktrino" in vplival na Združene države Severne Amerike tako, da bi preprečil njihovo udeležbo v sedanji vojni na strani Velike Britanije. Zveza evropskih držav naj bi prepričala severnoameriško javno mnenje, da je vsa Evropa proti Angležem in da torej Združene države nimajo pravzaprav nobene pravice vmešati se v angleško-nemško vojno proti soglasni volji Evrope.

Protibritanski blok se je začel snovati 27. septembra t. l., ko so Nemčija, Italija in Japonska sklenile znani berlinski pakt, ki dopušča možnost pristopa drugih držav, katere žele, da se ustvari v svetu "nov red" na račun Velike Britanije. Nemška diplomacija si je najprej prizadevala, da bi za blok pridobila Španijo in Francijo. V ta namen se je Hitler osebno sestal s Petanom in Franciom in izgledalo je, da bodo nemška prizadevanja dosegla glede Francije uspeh, saj je še 23. oktobra zunanji minister vlade v Vichyju javno izjavil, da je Francija pripravljena priključiti se "kontinentalni politiki", t. j. protibritanskemu bloku. Zunanji minister, Baudoin, je dal te izjave brez Petainovega dovoljenja in je moral odstopiti. Sedanji vodja francoske države se je Baudoinovim in Lavalovim načrtom uprl. Ker ni bilo izključeno, da bo Nemčija ježno reagirala in skušala s silo, t. j. z okupacijo cele dežele spraviti Francijo v protibritanski blok, je Weygand odpotoval v Afriko, kjer je že nekolikokrat imel takšne govore, ki v Berlinu niso bili všeč. Dejal je na primer, da Francija ne bo odstopila nikomur niti pidi svoje afriške zemlje, kar je razburilo posebno italijanske vladne kroge, ki smatrajo, da ima Italija pravico do enega dela francoskega kolonialnega posestva kot plačilo za svoj vstop v vojno. Weygand je tudi izjavil, da bi mogla Francoska Afrika postati rešiteljica Francije; te besede se dajo seveda tolmačiti na različne načine in zato so jih nekateri razlagali tako, kakor da je hotel Weygand povedati, da se bo kolonialna Francija začela boriti proti Nemčiji in Italiji, če bi razveljavili sedanje premirje ter hoteli Francijo še bolj pritisniti k tlom. Nemška diplomacija ni torej imela mnogo sreče, kar se Francije tiče. Morda je v tem treba iskati vzrok, da so Nemci brez predhodnega sporazuma z Vichyjem začeli izganjati Francoze, ki so živeli v Lorenju.

S Španijo tudi ne gre vse tako gladko, kakor so Nemci pričakovali. Suñera, Francovega zastopnika, so spet poklicali v Berlin, vendar pa še ni gotovo, če bo Franco, ki doslej, kakor izgleda, še ni popolnoma prepričan o končno zmagi Nemčije,

POOSTRENA ZRAČNA VOJNA

NEMCI SO ZAČELI SISTEMATIČNO UNIČEVATI ANGLEŠKA MESTA — GRKI SO SE ZMEROM V OFENZIVI IN PRITISKAJO NA ITALIJANSKO VOJSKO V KORICI — BITOLJ SO BOMBARDIRALI ITALIJANSKA LETALA — RIMSKA VLADA JE IZJAVILA, DA SE JE TO ZGODILO POMO-TOMA IN JE OBLJUBILA ODSKODNINO

Nemci so začeli s poostreno zračno vojno proti Veliki Britaniji, kateri doslej na druge načine niso mogli priti do živga. Nekatera angleška mesta so se že seznanila s tem poostrenim načinom vojskovanja. Po več sto letal prihaja v presledkih ene minute nad določeno mesto in spuščajo svoje razdiralne in vžigalne bombe, kamor pade. Tak napad traja po deset in še več ur, pa si torej vsaj približno moremo predstavljati, kaj pomeni. Tu se že ne gre več za iskanje vojaških objektov, za popolno in neizprosno uničevanje civilnega prebivalstva, tovarnen, bolnišnic, cerkv, vsega, kar morejo bombe zadeti.

Po dosedanjih poročilih prenašajo prizadeta mesta te strašne preizkušnje z vprav angleško hladnokrvnostjo, čeprav se vsak dan bolj oglašajo taki, ki zahtevajo, da se proti nemškim mestom uporabi prav takšen način vojskovanja. Vodstvo angleških vojni operacij je sicer slejkoprej prepričano, da je obstreljevanje zgolj vojaških ciljev mnogo bolj izdatno in odločilno za nadaljnji potek vojne, vendar pa se najbrž ne bo moglo dolgo upirati zahtevam javnega mnenja, če bodo Nemci nadaljevali tako, kakor so začeli.

Velike skrbi povzroča Angležem tudi vojna na morju. Nemci so zgradili v zadnjem času mnogo novih podmornic in potapljažev, ki zelo občutno število angleških trgovskih ladij. Pomagajo jim pri tem tudi italijanske podmornice, katerim se je baje posrečilo srečno izmuzniti se skozi Gibraltarsko ožino, in v uničevanju ladij sodelujejo tudi letala. Anglija si sedaj prizadeva, da bi od Združenih držav dobila še čimveč starejših edinic, s katerimi bi mogla

uspešneje braniti svoje pomorske zveze pred podmorskimi čolni.

GRŠKA OFENZIVA

Mnogi neverni Tomaži so trdili, da so vesti o grškem odporu izmišljene ali vsaj strašno pretirane, kakor so baje pretiravale obveščevalne agencije tudi tedaj, ko se je Finska branila pred rdečo armado. Te dni pa je sam Mussolini priznal, da je italijanska vojska naletela v boju proti Grčiji na resne težave, ki jih ni mogoče premagati s takšno lahkoto, kakor razlagajo "kavarniški strategji", ker tega priroda ne dopušča. Torej je sedaj tudi za neverne Tomaže res, da se Grki vprav junaško branijo proti velesili, ki jih je napadla. Prešli so v napad skoro vzdolž cele fronte in pritiskajo sedaj posebno na Korico, ki je važna strateška postojanka. O Korici so poročevalci že parkrat javili, da je padla, pa ni bilo res. Po zanesljivejših poročilih pa sedaj izgleda, da Italijani te svoje postojanke ne bodo mogli več dolgo časa držati. In poroča se celo, da so Grki že vkorakali vanjo.

Grkom pomaga angleško letalstvo in vojno brodogradnjo. Izgleda tudi, da je Anglija izkrcala nekaj čet, ki se bore na albansko-grški meji. Vkljub dosedanjim uspehom je pa zelo dvomljivo, da bi se mogli Grki še dolgo upirati Italijanom, ki bodo, kakor je Mussolini napovedal v svojem govoru, storili sedaj vse, da brž strejo grški odpor in rešijo ugled svoje vojske. Za daljši odpor bi Grki rabili ojačenja v pehoti; takšna ojačenja jim pa sedaj Velika Britanija ne more poslati. Poleg tega je za Grke huda nevarnost tudi v možnosti, da jih nemška vojska napade preko bolgarske zemlje. Kralj Boris je bil te dni v Berlinu in se je sestal

spremenil svoje dosedanje odklonilno stališče.

Z največjim zanimanjem je ves svet pričakoval zaključke posvetovanj, ki jih je imel Molotov v Berlinu. Ali je Hitler tudi Rusijo vabil, naj se priključi bloku, ki so ga začele ustvarjati velesile bivše protikominterne zveze? Mnogi so verjeli, da je res to storil in so potem ugibali, ali bo Rusija sprejela ponudbo ali ne. Teh ugibanj je bilo brž konec, ko je sam Molotov izjavil, da Rusija ostala nevtralna in se ne bo priključila nobenemu bloku. Moskva čaka. Zaveda se, da bo njena veljava tem večja, čim delj časa bo trajala vojna na zapadu. Ko bosta Velika Britanija in Nemčija do dna izčrpani in se bo sklepal mir, bo Rusija imela veliko besedo, ker bo mogla groziti, da vrže na tehtnico svojo svežo vojsko. Ni neverjetno, da imajo prav tisti, ki trde, da bo Rusija pomagala Nemčiji z dobavami živil in sirovin vse dotlej, dokler ne bo prepričana, da je prišel pravi trenutek za mirovne razgovore, t. j. ko bosta Velika Britanija in Nemčija že močno upehani. Takšna pomoč

Nemčiji bo pa seveda odvisna od poteka vojne. Nobenega razloga ni za to, da bi mogli misliti, da Rusija želi, da bi zmaga ena ali druga od vojujočih se dveh največjih velesil v Evropi. Za Veliko Britanijo, predstavnic "plutokracije", se v Moskvi ne morejo navduševati, prav tako pa bi ojačena zmagovala Nemčija predstavljala za Rusijo zelo nevarnega sosedo. Torej bo ruska pomoč Nemčiji izdatna, če bo položaj Velike Britanije postajal trdnjši, popuščala pa bo ali popolnoma odnehala, ko bo kazalo, da Nemčija zmaguje.

Ker večjih držav, ki bi bile navdušene za protibritanski blok, doslej še ni bilo, se je nemška diplomacija zadovoljila zaenkrat s pristopom bivše zaveznice iz protikominternege bloka, Madžarske, ki je 20. t. m. podpisala protokol, s katerim vstopa v zvezo, ki hoče narediti v svetu "nov red". Verjetno pa je, da se nemška diplomacija ne bo zadovoljila samo s pristopom Madžarske, marveč bo skušala "prepričati" tudi še katero drugo državo, da posnema madžarski zgled.

ko visoko, da ni bilo mogoče ugotoviti, kateri državi pripadajo. Tako so 17. t. m. tuja letala šla tudi nad Kičevo, kjer jih je pozdravila naša protiletalska artiljerija tako, da so v naglici spustila svoje bombe na polje ter se oddaljila še preden so jih jugoslovanska letala, ki so se brž dvignila v zrak, mogla zasledovati.

PREMESTITVE V NAŠI VOJSKI

V zvezi s sedanjim napetim položajem, ki je nastal z izbruhom vojne med Grčijo in Italijo, je tudi Jugoslavija bila primorana poskrbeti za večjo varnost posebno v južnem delu države. Po odstopitvi vojnega ministra generala Nedića, na čigar mesto je prišel general Pešić, so se izvršile razne spremembe v vrhovnem vodstvu nekaterih armadnih zborov. Ojačane so bile tudi čete povsod, kjer je to bilo potrebno.

Jugoslavija je nevtralna, vendar pa je sedanja vojna dokazala, da morejo ostati nevtralne samo take

s Hitlerjem. Nič ni bilo javljeno, kaj sta se pogovarjala. Značilno pa utegne biti, da so bolgarski listi brž po tem sestanku, kateremu je prisostvoval tudi bolgarski zunanji minister, začeli z novo kampanjo za revizijo meje z Grčijo; zahtevajo izhod na Egejsko morje, ki jim ga je Grčija zaprla. To utegne biti za Grke slabo znamenje.

BITOLJ

Jugoslovanska preiskovalna komisija je ugotovila, da so bila letala, ki so prvokrat obstreljevala jugoslovansko mesto Bitolj ter s svojimi bombami povzročila občutne človeške žrtve, italijanska. To ugotovitev

Cetinje, mesto Črne Gore, kjer so baje italijanska letala metala letake

svoje preiskovalne komisije je naša vlada sporočila v Rim s protestom, zahtevajoč poravnano škodo.

Italijanska vlada je po par dneh priznala, da so Bitolj bombardirala njena letala, vendar pa je izjavila, da se je to zgodilo pomotoma in da ta incident resnično obžaluje. Obenem je sporočila, da je pripravljena poravnati škodo, ki so jo v Bitolju povzročile italijanske bombe.

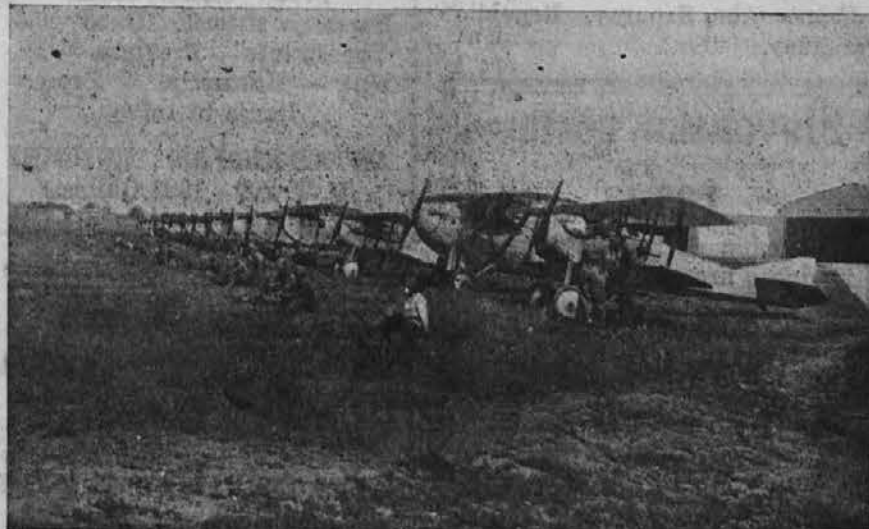
S tem je bil na miren način rešen nevaren incident. V Rimu izjavljajo, da je taka rešitev jasen dokaz, da so odnosi med rimsko in beograjsko vlado dobri in so omogočili hitro in zadovoljivo likvidacijo te zadeve.

Nad Bitoljem in sosednimi kraji so pa tudi pozneje že opetovano letala tuja letala. Povečini se je to dogodilo ponoči ter so avioni leteli ta-

države, ki so v stanu braniti svojo nevtralnost. Tudi nevtralne države morajo imeti svojo vojsko vsak čas pripravljeno, če nočejo, da jih iznenada zajame vojna vihra.

LETAKI V ČRNI GORI

Listi so prinesli iz Beograda vest, da so neznana letala metala na ozemlje bivše Črne Gore letake, v katerih pozivajo prebivalstvo, naj se bori proti "srbskemu tiranstvu". Črnogorci naj bi po teh letakih poklicali na prestol daljnega potomca bivše vladarske hiše Mihajla, ki naj bi vladal s pokroviteljstvom in blagoslovom Italije. Možno je, da so te letale sipala italijanska letala, izključiti pa tudi ni mogoče možnosti, da so to storila letala sovražnikov Italije z namenom, da povzročijo zmedo in jezo, toda bolj verjetno je prvo.

Jugoslovanska letala, ki so pregnala sovražna letala nad Bitoljem

Argentinske Vesti

DR. SANCHEZ SORONDO ZOPET V STRANKI

Matías Sánchez Sorondo, ki je že nekaj let izven demokratične stranke, kateri je pripadal, se bo najbrže povrnil v njo. Te dni je dobil namreč povabilo predsednika stranke v Mendoza, v katerem ga predsednik Gilberto Suarez Lago prosi, da bi se udeležil volilne kampanje v Mendoza.

OBLETNICA USTANOVITVE LA PLATE

V torek je buenosaireska provinca obhajala 58 letnico osnivanja svojega glavnega mesta La Plata.

Razen provincialnih osebnosti so praznili prisostvovali tudi državni podpredsednik dr. Castillo in vsi člani kabineta.

Ob tej priliki se je vršil tudi prenos kosti osnovatelja La Plate Darde Roche in njegove žene iz Buenos Airesa v La Plata ter shranjene v kripti laplatske katedrale.

PREPREČEN SHOD

V torek zvečer je organizacija Restauración imela v gledališču Avenida shod. Ta skupina je totalitarnih tendenc ter so govorniki v tem smislu tudi govorili. Navzoči na shodu so bili tudi ljudje, ki se niso strinjali z izvajanjem govornikov. A do rabuke je prišlo šele, ko je nek govornik prečital brzojavko, ki jo je ter organizaciji poslalo neko nacionalistično neargentinsko društvo. Vmes je morala poseči policija, ki je shod prepovedala in lokal izpraznila.

Rukanje se je ponovilo tudi na ulici ter je tudi tu intervenirala policija in je okrog 15 oseb aretirala.

GENERAL MOHR SE JE VRNIL

Divizijski general in načelnik argentinske vojske Guillermo Mohr, ki se je na povabilo načelnika generalnega štaba Združenih držav, Georga Marshalla podal koncem oktobra v Združene države, se je v torek vrnil.

Z njim je dospel tudi polkovnik Roque Lanús, ki ga je spremljal po Severni Ameriki.

Tej argentinski vojaški misiji, ki sta jo napravila Lanús in Mohr, pri kateri so bile udeležene tudi druge vojaške osebnosti ameriških držav, pripisujejo veliko važnost.

TOPLO VREME

Prejšnje tedne smo imeli nekaj prav hladnih, pa tudi prav toplih dni. Tako je bilo tudi ta teden. Nedelja je bila v splošnem hladna, posebno proti večeru in ponoči na ponedeljek. V ponedeljek podnevi pa je kar naenkrat postalo silno vroče, ter je kazal toplomer ob 2 uri popoldne nad 27 stopinj Celzija. Vročina se je stopnjevala ter je bila v torek popoldne že nad 29 stopinj. Silno so-

BREZSKREBNA BODOČNOST ZA NA STAROST

Za \$ 1400 na prodaj kmetija s kokošnjakom, zemlje 4¼ ha blizu železnice F.C.C.P. Skozi teče bister potok, je posebej tudi vodnjak. Na čakri se sedaj gojijo gosi, kokoši, čebele, konji in drugo govedo. Čez 250 vrst sadja, največ češpelj. Je tudi primeren gozd.

eJ pa tudi več drugih zemljišč poneni na prodaj.

Za pojasnila se je obrniti na: Franc Abe, Sapuray, Republica Paraguay.

Slovenska restavracija

ima vedno na razpolago svežo in dobro hrano, najboljša vina ter vedno sveže pivo.

Gostje imajo na razpolago tudi lepo urejeno ZIMSKO in

LETNO KEGLJIŠČE.

MARIJA SANCIN

JORGE NEWBERRY 3372

parno je bilo tudi v sredo, dokler ni popoldne dež ozračje nekoliko ohladilo.

Dežja pa so polja že nujno potrebovala, ker je zemlja suha, a nič kaj prav ne kaže, da ga bo padlo toliko, kolikor ga je potrebno.

V četrtek se je vročina spet vrnila ker je bil dež prejšnjega dne zelo kratkotrajen.

NEZRELO SADJE PREPOVEDANO

Mestno županstvo namerava prepovedati in preprečiti razpečevanje nezrelega sadja, ki je zdravju škodljivo.

Razpečevanje, oziroma prodaja še nezrelega sadja bo dovoljena samo za gotove proizvode. Imejitelji takšnega sadja bodo morali sadje porabiti le v tiste svrhe, za katere so ga prijavili. V nasprotnem slučaju pa bodo kaznovani in sadje uničeno.

GIBANJE PARNIKOV

Tudi ta teden ni dospel noben prekmornik iz Evrope. Angleška parnika "Avila Star" in "Highl. Brigade", ki bi imela prispeti že pred 14 dnevi, ju še sedaj ni in tudi se ne more za gotovo reči kdaj bosta priplula.

Ta zakasnitev ima gotovo svoj tehnični vzrok.

Pa tudi španski parnik "C. B. Esperanza", ki bi tudi imel pripluti začetkom tega tedna, ni prispel.

Tudi pri temu parniku je vzrok negotovost. Španija do sedaj sicer še ni v vojnem stanju, a vse mogoče je, da bo na pritisk Nemčije in Italije stopila na njihovo stran proti Angležem. V tem slučaju bi bila pretrgana zveza Evrope z Južno Ameriko tudi od te zadnje dežele, ki je še imela zvezo s tem delom sveta. Ker španske družbe, oziroma vlada ne bo tvegala parnikov, ki bi jih Angleži zamogli na poti zajeti.

Kakor sploh zadnje čase, pa prihajajo japonski in severnoameriški parniki v velikem številu.

DELO DOBE GOJITELJI HMELJA

V mestu Quilino F.C.C.C. v prov. Córdoba je začela gospa Josefa Arjón de Zinny z nasadi hmelja. Ker rabi za to delo precej delavcev, bi mogel marsikateri naš rojak dobiti pri tem zaposlitve. Biti mora seveda saj nekoliko več gojenja hmelja. Pogoji so precej ugodni.

Rojaki, ki bi želeli iti na to delo, naj se pismeno ali osebno zglase pri lastnici: ulica Santa Fe 1123, Rosario.

Krojačnica

Izdružujem obleke po najnovejši modi. — Cene zmerne.

Rojakom se priporoča

Peter Capuder

AYACUCHO 975, U. T. 41-9718

Buenos Aires

TALLER DE CARROCERIAS

"EL RAPIDO"

IVAN CERKVENIK

Barvanje sistema "Duco" — Tapeciranje — Prevlaka — Kabine — Karoserije — Popraviljanje blatnikov

ENTRE RIOS 310 QUILMES

U. T. 203 - 1298 Quilmes

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA

Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu

Ordinira od 9 zjutri. do 9 zvečer

LIMA 1217 — BUENOS AIRES

U. T. 23 - Buen Orden 3389

DOMAČE VESTI

Smrt rojaka v Córdoba

V Córdoba je umrl 1. novembra 46 letni Franc Franc Furlani, rodom iz Prvačine pri Gorici.

Pok. Furlani se je priselil v Argentino 1926. leta. Bil je dober zidar, radi tega pa ni bil nikoli brez dela. Zdravega pa se ni počutil, vedno je občutil neko bolezen, ali kljub temu je v delu vztrajal.

Pred nekaj meseci pa je le moral opustiti delo radi rastoče bolezni. Podal se je v bolnišnico San Roque, kjer je bil devet dni. Ker so pa zdravniki izjavili, da je vsaka pomoč zaman, zaželel si je, da se ga spravi na dom k družini. Njegovi želji so ustregli in po 24 urnem bivanju doma je izdihnil dne 1. novembra, na Vse Svete.

Franc Furlani je bil poročen s hčerjo Italijana, iz katerega zakona ima troje otrok tu v Argentini, doma pa zapušča mater, enega brata in sestro.

Naj mu bo lahka tuja zemlja! Žalujoci družini pa naše sožalje! Društvo "Edinost"

Rojaki so se tudi spomnili uboge družine našega rojaka Franca Furlanija ter nabrali zanjo 52 pesov.

Darovali so sledeči rojaki:

Felice Zigmund \$ 1.—, Stepan Anton 1.—, Franc Gee 6.—, Gregorič Josip 1, Francetič Josip 1, Kukanja Edvard 4.—, Nardin Anton 2, Faganolo Alojz 2.—, Franc Furlani 1, Krpan Tomaž 10.—, Alojz Sulič 1.—, Gregorič Karol 1.—, Gregorič Alojz 2.—, Zorn Josip 1.—, Čerkeša Anton 1.—, Mozetič Josip 1.—, Gorše Ivan 1.—, Marega Evarista 1.—, Gregorič Andrej 2.—, Semolič Mirko 1.—, Sulič Josip 1.—, Gee Karol 10.—, Skupaj 52.— pesov.

Vsem darovalcem najlepša hvala v imenu družine Furlani in društva "Edinost".

Naš izseljenski duhovnik se je preselil

Slovenski izseljenski duhovnik Janez Hladnik se je 24. t. m. preselil v novo župnijo. Nastopil je mesto kaplana v cerkvi Sv. Roze, ulica Pasco 431. Cerkev se nahaja na vogalu ulice Belgrano.

Njegov naslov kakor tudi uredništva "Duhovnega Življenja" je torej: Pasco 431, Bs. Aires — U. T. 48-0095.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Krončni izpušaji, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVONE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibičnost. REVMAZEM: kila, nadua, gota. Sibičnost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, sibičnost pljuč. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GELO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLACEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in s izvrstnimi SPECIALISTI je edini to vrste v Argentini. — Lečenji z jamčeno. — Ugodno tedenako in mesečno plačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

SLOVENSKI DOM

VABI

NA SVEČANO PROSLAVO

ZEDINJENJA in IZSELJENSKE NEDELJE

ki se bo vršila

v nedeljo 1. DECEMBRA ob 4 uri in pol

pod pokroviteljstvom ministra g. dr. IZIDORJA CANKARJA v dvorani XX. Setiembre, ulica ALSINA 2832.

S P O R E D :

1. Argentinska in jugoslovanska himna.
2. 1. DECEMBER — deklamira A. Lakner (Slov. šola).
3. POZDRAVNI PLES — gojenci vrtca s Paternala.
4. H. Volarič: SLOVAN NA DAN — mešan zbor.
5. JUGOSLAVIJA TI NAS MATI — dekl. O. Živec (Slov. šola).
6. JUGOSLOVANSKO KOLO — Slovenska šola Paternal.
7. Harmonika — igra 6 letni Fausto Zadra.
8. RAJANJE DEKLIC Z ZASTAVICAMI — Slov. šola Paternal.
9. TEŽEK RAČUN (dvogovor) — Ida Pečenko in Ada Gregorič (Slovenska šola Paternal).
10. J. Aljaž: DNEVA NAM PRIPELJI ŽAR — moški zbor.
11. SVINČENI VOJAKI (ples) — Lili Tomaseo.
12. A. Hajdrih: MORJE — moški zbor.
13. MODRA DONAVA — ples fantov in deklet "Slov. doma"; petje Z. Sulič, klavir M. Mavec.
14. Harmonika — igra Fausto Zadra.
15. COPELLA (Valček) — Irena Vidmar.
16. Zajc: SLOVENEK, SRB, HRVAT — moški zbor.
17. S. Gregorič: V PEPELNIČNI NOČI — dekl. Darinka Čehovin.
18. VESELA VDOVICA (ples) — Lili Tomaseo in Nelly Rizuolo.
19. V. V.: KNEZOV ZET — mešan zbor.
20. H. Volarič: NEZAKONSKA MATI (solospev) — Z. Sulič.
21. H. Aljaž: TRIGLAV — mešan zbor.

PO SPORU BOGAT SREČOLOV IN PLES SVIRA ORKESTER "ISTRA".

K obilni udeležbi ponovno vabi

O D B O R

SILVESTROVO bomo praznovali v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832.

"Lipovci" pridejo na Paternal

V nedeljo 24. novembra pop. pridejo na Paternal na obisk otroci iz zavoda "LIPA", da se skupno poveselje z našimi Paternalčki.

Povabljeni ste radi tega vsi, mali in veliki, da se udeležite pop. molitve na av. del Campo 1653, kjer nam bodo "Lipovci" lepo zapeli, nato jih bomo spremili do naše sole na Paternalu in jih tam pogostili. Pridite vsi!

NAJ SE JAVI!

Albin Močnik, doma iz Kala pri Kanalu naj se javi radi važne zadeve Štefanu Lipičarju, ulica Gral. César Díaz 1657 — Buenos Aires.

GOSP. PODPOR. DRUŠTVO NA RADIO URI

V nedeljo je na Jugoslovanski radio-uri nastopil pevski zbor Gosp. podp. društva iz Ville Devoto, ki se je dobro izkazal.

Dr. Nicolás Martín

ODVETNIK

ZA TRGOVSKE ZADEVE

Posvetovanje za naročnike Slovenskega lista brezplačno.

A R E N A L E S 1361

U. T. 41-3520, Buenos Aires

Ugodna prilika

PISALNE in ŠIVALNE STROJE, RADIO APARATE, KUHNJE in PEČI na petrolejski piln DVOKOLESA, DRAGULJE, KALEFONE, PORCELANASTO in ALUMINJSKO POSODO i. t. d. dobite lahko po isti ceni kakor v trgovini na mesečne obroke.

Obrnite se pismeno na:

"A G E N T U R A",

SARMIENTO 299, ofic. 358,

Bs. As. — ali pa po telefonu na

31 - Retiro - 1637, od 9—12 h.

Objave poslaništva

Buenos Aires — Avenida de Mayo 1370/III.

Deučman Martin iz Zagreba. Leta 1933 se je nahajal v Colonia Pedro Luro F.C.S.

Liponović Nikola iz Koroga, srez Vukovar. Zadnje znano bivališče: ulica Córdoba 972, Ramos Mejía F.C.O.

Djerasi Elija iz Sarajeva. Meseca marca t. l. se je zadnjikrat zgledil iz Mar del Plata.

Erceg Jozo pok. Ivana iz sela Dusine, občina Vrgorac. Leta 1929 se je zgledil iz Rosarioa.

Antonić Juraj iz Zagreba. Leta 1939 se je zgledil iz Rosarioa.

Kdor bi pa od rojakov vedel za naslov katerega zgoraj imenovanega je naprosen, da ga javi poslaništvu.

ZENITNA PONUDBA

Jugoslovani, star 33 let, postaven, imam stalno službo z mesečno plačo 240 pesov. Želim znanja v svrhu ženitve z dekletom v starosti od 23 do 30 let. Naslov: "Ponudba", G. C. Díaz 1657, Buenos Aires.

Krojačnica "Gorica" Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires

Nasproti postaje La Paternal

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo.

Rojakom se priporoča

PETER FILIPOVIĆ

WARNES 2101 esq. Garmendia

U. T. 59 2206

La Paternal Bs. Aires

Vesti iz organizacij

Prireditve "Slovenskega doma"

V NEDELJO 1. DECEMBRA, katerega dne praznujemo "Izseljenski dan" in "Zedinjenje" se bo vršila proslava teh dveh dnevo v ulici Alsina 2832.

SILVESTROV VEČER se bo vršil letos tudi v dvorani ulice Alsina.

Domača zabava "Slovenskega doma"

V nedeljo 17. t. m. se je vršila v društvenih prostorih domača zabava "Slovenskega doma". Na sporedu je bilo petje in igra. Pri petju je nastopil moški zbor z dvema pesmama in mešan zbor z eno. Kljub pomanjkanju glasov, ker je nekaj pevcev namreč bolnih, sta oba zbora dovolj dobro zapela ter jih je navzoče občinstvo za to tudi primer- no nagradilo s ploskanjem.

Izven programa pa je zapela "Pogled v nedolžno oko" še Zofka Suličeva, ki je izborna pevka "Slovenskega doma".

Zofka Suličeva, izborna pevka "Slovenskega doma".

čeva, ki je izborna zapela. Pri petju jo je na glasovir spremljala Marija Mavčeva. Spremljanje glasovirja je jako harmoniziralo, in je lepo petje Zofke prišlo še bolj do veljave. No pa zapela je tudi res krasno. Slovenski dom je lahko ponosen, da ima tako izborno pevko v svoji sredi.

Zofka bi morala večkrat nastopiti kot solistka, saj njeno petje občinstvo kar očara.

Po končanem petju je prišla na oder igra v dveh dejanjih "Gospa Kordula". Igra sama na sebi ni bogve kaj. Igralci so v splošnem prav dobro igrali. Vendar je treba pri tem opomniti, da bi moral "duh" govoriti s povdarjajočim in nizkim ne pa z navadnim glasom. Če bi se to zgodilo, bi tudi "gospa Kordula" bila bolj boječa in bi radi tega prišel prizor bolj do izraza. Kakor pa že rečeno, je bila v splošnem igra dobro podana in je občinstvu uga- jala, saj so se pri nji dodobra nasmejali.

Igra je bila v režiji našega mladega in nadebnega Emila Lozeja. Po igri je bil ples in prosta zabava.

Zabava je bila dobro obiskana. Opazili smo tudi precej članov Ljudskega odra in članov Gosp. podp. društva iz Ville Devoto.

Proslava Zedinjenja

IN "IZSELJENSKE NEDELJE"
V nedeljo 1. decembra bo "Slovenski dom" praznoval "Izseljensko nedeljo".

Lily Tomaseo, ki bo nastopila na proslavi Zedinjenja "Slovenskega doma".

Praznovanje tega praznika je "Slovenski dom" obhajal, le v manjšem obsegu v društvenih prostorih, letos pa bo "Izseljensko nedeljo" praznoval bolj sijajno. Praznoval jo bo v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832.

Nelly Rizulo, ki bo nastopila na prireditvi "Slovenskega doma" 1. decembra

Ob tej priliki bo "Slovenski dom" obhajal tudi praznik "Zedinjenja" ter bo dal priložnost onim izseljencem in družinam, ki se sobotne proslave ne bodo mogli udeležiti, da bodo le zamogli ta pomembni praznik obhajati.

Natančen spored te lepe prireditve pričujemo na drugem mestu današnje številke.

Razpored proslav Zedinjenja

V SOBOTO 30. NOVEMBRA ob 9 uri zvečer se bo vršila proslava vseh izseljenskih društev v dvorani "Centro de Almaceros", ulica Pte. Luis Peña 242.

V NEDELJO 1. DECEMBRA ob 10 uri svečan prenos Jugoslovanske radio-ure, katero bo otvoril s priložnostnim govorom minister g. dr. Izidor Cankar.

Ob 10 uri in 10 min. bo svečana maša v ruski cerkvi, ulica Brazil 315.

Ob 10 uri in 45 minut pa bo maša v katoliški cerkvi Santísimo Sacramento, ulica San Martín 1039 (spodnja cerkev).

Po maši takoj pa bo g. minister sprejemal čestitke jugoslovanskih izseljencev v prostorih poslaništva, ulica Charcas 1705.

Popoldne ob 4 uri in pol se bo vršila proslava Zedinjenja, ki jo bo priredil "Slov. dom" v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832.

Jugoslovanski izseljenci brez razlike mej in mišljenja, udeležite se teh proslav polnoštevno!

IZ ROSARIA

PRENESENA OTVORITEV PLESISČA DRUŠTVA "TRIGLAV"

Svečana otvoritev plesišča D. D. "Triglav" v Rosariu se vrši v nedeljo 24. novembra ob 6 uri popoldne, ulica Gral. Mitre 3924.

Fantje se pripravljajo z velikim navdušenjem, ker se zagotavlja veliki uspeh. Bodo polavljena vsa društva in sploh vsi prebivalci Barrio Suizo, v katerem se nahaja Slovenski Dom. Vstopnina: Člani \$ 0.55, ne člani \$ 1.05.

Nasvidenje torej 24. novembra, S pričakovanjem Vas bratsko pozdravlja

Odbor.

(V slučaju dežja se vrši otvoritev nedeljo pozneje.)

SLAVNOSTNA VEČERJA

V proslavo 22 letnice zedinjenja Jugoslavije se bodo 30. novembra sestala v hotelu "España", v Rosariu, ulica Sarmiento 860 vsa tamonja slovanska društva, kjer bodo imela skupno patriotsko večerjo.

Ob tej priliki bodo razni priložnostni govori in sviral bo hrvatski tamburaški zbor "Zagreb".

Na to večerjo se je prijavilo že veliko število Slovencev in drugih. Oni, ki se še niso, zamorejo to storiti pri T. Krebelju, Fr. Kastelicu in Fr. Mircu. Do petka 29. novembra pa tudi v hotelu.

Rojaki prijavite se v čim večjem številu.

Slavnostni odbor

LETOPIŠ (Koledar) za 1941

Koledar, ki je po mnenju strokovnjakov nekaj posebnega, je že izšel. Letopis se prodaja: v Banco Holandes Unido, Mitre 234; Slovenski dom, Gral. César Díaz 1756; G. P. Društvo Slovencev, Villa Devoto, Simbrón 5148; Almacén V. Kovač, Villa Progreso; Almacén F. Černič, Villa Devoto; Pizzeria Filipčić na Patelnafu; Društvo "Slovenska Krajina" na Avellanedi; pri F. Kurinčiču, Garay 3910; Slovenski krožek, Monevideo in Društvo "Triglav" v Rosariju.

...Hotel sem te nekaj vprašati, dragi prijatelj; želel bi poslati denarno nakazilo. Ker je jako nujno, mislim, da bi bilo najboljšje z "zračno pošto". Katero banko mi ti priporočaš?

Pojdi na Banco Holandes Unido Bm. Mitre 234.

Postrežen boš z največjo ljubeznivostjo in pažnjo v našem jeziku. Delajo hitro in boš lahko brez skrbi, da bo tvoje nakazilo prišlo hitro in gotovo na svoj cilj....

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO
SUCURSAL BUENOS AIRES
CASA CENTRAL: 25 DE MAYO 81
AGENCIA N° 1: CORRIENTES 1900
DIRECCION GENERAL: CURAÇAO

Jugoslovansko šolsko društvo v Rosariu

V A B I

vse Slovence in Hrvate ter vse prijatelje slovenske šole in lepega slovenskega jezika na veliko šolsko prireditev v

PROSLAVO ZEDINJENJA,

ki se bo vršila dne 8. DECEMBRA ob 4 h. popoldne v dvorani 1. de Mayo 1159.

S P O R E D :

1. — Argentinska in jugoslovanska narodna himna.
2. — Pesma junaštva (Aleksa Santič), deklamacija.
3. — Petje (Pojo otroci Slovenske šole):
a) Skrjanček poje (narodna)
b) Junak iz Like (hrv. narodna)
c) K polnočnici (P. H. Satner).
4. — Mi (Ivan Lah), deklamacija.
5. — Lutkarski oder (lutke vodijo šolski otroci):
a) Koncert
b) Pepelka — Igrica v 3 dejanjih.
6. — Miklavžev večer. — Obdarovanje otrok.

Muzikalni del prireditve v oskrbi Bertice in Iva Rubeša in Sonje Sarjanovič.

Po sporedu prosta zabava, ples, šaljiva pošta.

Hrvatski Tamburaški Zbor "ZAGREB"

GODBA HRVATSKIH TAMBURAŠEV

Vsi iskreno vabljeni

ODBOR

MEDDRUŠTVENI ODBOR

V A B I N A

PROSLAVO ZEDINJENJA

ki se bo vršila v SOBOTO 30. NOVEMBRA ob 9 uri zvečer, pod pokroviteljstvom ministra g. dr. IZIDORJA CANKARJA, v dvorani "CENTRO DE ALMACENOS", ulica Pte. Luis Sáenz Peña 242 (blizu trga Congreso).

S P O R E D :

1. Argentinska in jugoslovanska himna — orkester "Ljudskega odra".
2. Pozdravni govor — preds. in tajnik prireditvenega odbora gg. Pavle Popović in Drago Bogdanović.
3. Petje — mešan zbor "Ljud. odra".
4. Proste vaje — naraščajke Sokola Dock Sud-Boca.
5. Deklamacija — "Slovenski dom".
6. Petje — "Slovenska Krajina".
7. Deklamacija — "Ivan Cankar".
8. Ritmične vaje — članice Sokola Dock Sud-Boca.
9. Ruske narodne igre — "Jugoslovanski demokratiški klub".
10. Deklamacije — Šola Dock Sud.
11. Petje — mladinski zbor "Ivan Cankar".
12. Deklamacija — "Jugoslovanski demokratiški klub".
13. Vaje na bradlji — člani Sokola Buenos Aires I. in Sokola Dock Sud-Boca.
14. Koračnica — "Hej Slovani".

PO SPOREDU PROSTA ZABAVA IN PLES.

Prva slovenska radio-tehnična delavnica

Naznanjam cenj. rojakom, da se nahajam s svojo radio-tehnično delavnico v ulici MAURE 3571 — U. T. 54-4650 (prej Andrés Argübel 1468), kjer sem na razpolago cenj. klijenteli.

Konstrukcija prvovrstnih aparatov lastne znamke "Iliria"

J. KREBELJ

Zemljišče na prodaj

Po ugodni ceni se proda zemljišče v VILLA ALIANZA, blizu CASEROSA F.C.P. Lot meri 500 var in je na njem že skoro do strehe dvignjeno zidovje za eno sobo 4 x 4, eno manjšo, kuhinjo in hal. — Informacije od 6 ure in pol naprej vsak dan Calle ACEVEDO 1780 (Encargado).

Slovenci doma in po svetu

VESTI IZ PRIMORSKE IN JUGOSLAVIJE

France Bevk - petdesetletnik

Dne 17. sept. je naš pisatelj France Bevk praznoval 50-letnico življenja, na žalost menda zaradi sedanjih težkih časov ne v domačem krogu.

Pisatelj Bevk je sin naših Gora, ki so dale že zelo veliko naši literaturi. (Naj omenimo samo Preglja!). Ne bo odveč, če s temi skromnimi vrsticami osvežimo nekaj iz Bevkovega življenja.

Je sin bajtarskih staršev. Njegov oče je bil čevljar. Ko je doma dovršil enorazredno ljudsko šolo, je bil potem pet mesecev trgovski vajenec. Tudi očetu je pomagal pri čevljarstvu. Od tega življenja se je kmalu iztrgal in šel na pripravništvo, potem na učiteljsko in je tako postal učitelj. Voja vira ga je vrgla na fronto, po vojni pa se je vrnil v žurnalizem in pisanje knjig.

Prišel je pisati strašno zgodaj, kakor sam pravi. To je bilo še v ljudski šoli, ko je začel pisati na hrupav papir, v kakršnega so zavijali sladkor. Sprva je pisal strašne povesti in pri eni taki povesti ga je zasačila teta ter ga je bilo sram. Na pripravništvo je pisal pesmi. Svoje izdelke je pošiljal na vse strani. Že takrat se je torej pri njemu opazila značilna plodovitost. Lahko si predstavljamo njegovo veselje, ko je bila prva njegova stvar objavljena v tržaškem "Družinskem prijatelju". To je bila črtica "Vstajenje". Takrat mu je bilo komaj 16 let in prvi uspeh ga je še znatno podžgal k vztrajnemu delu. S pesmimi je zalagal "Vrtec" in druge dijaške liste. Takrat je tudi že pisal podlistke za naše časopise. Kmalu pa je prišel tudi že v "Dom in svet". Toda njegovo pravo resno delo se je pričelo v l. 1914., ko je prevzel uredništvo "Dom in sveta". Izidor Cankar. Tedaj je nastal "Grešnik", "Iz leta 1914" in "Most samomorilcev".

Prva njegova tiskana knjiga je bila mladinska zbirka "Pastirski pri kresu in lesu", kateri je precej naglo sledilo še osem drugih knjig.

Največji vpliv na njega je gotovo imel Ivan Cankar, ki ga je vsega prevzel in omamil. Ko ga je enkrat dobil v roke, ga ni odložil, dokler ga ni vsega prečital. Ker je sovražil slovnico, mu je bil Cankar tudi učitelj jezika. Drugi pisatelji niso na njega toliko vplivali. Najljubši pesniki so mu bili Prešern, Župancič, Kette in Murn.

Od tujih pisateljev je vzel Gorko. Globoko je posegel tudi v rusko literaturo. Strindberga pa je posebno vzel zaradi njegove brezobzirne odkritosti.

Znano je za Bevka, da je najplodovitejši pisatelj, zato nas bo zanimalo, kako dela. Piše zelo lahko. Krajše stvari (novele in črtice) napravi takorekoč v enem samem zletu. Ko izgradi temeljno misel, mu gre pero naglo izpod rok. Pri daljših stvareh si napravi še načrt posameznih poglavij.

Bevk smatra, da je vsakemu literatu potrebna tudi pridnost poleg talenta. Tudi razpoloženje ni vse, ker to prihaja od časa do časa in bi bilo treba predolgo čakati. Zaradi tega se je moral malo posiliti. Dočel si je uro in dan in tako je pričel pisati. Ko je sedel, se je delu privadil in tudi razpoloženje je prišlo. Njegov hitri tempo narekuje obilica snovi in zamisli. Med eno snovjo se mu kar sproti porajajo že novi načrti.

Iz cankarjanstva je šel Bevk mimo naturalizma v realizem. Piše, kar čuti in kar vidi. Pisanje mu vodi zdravo realno gledanje.

O načrtih le nerad govori. Socialnost je tudi njegova značilna plat. Za življenski cilj si je postavil: napisati v ciklu povesti slovensko zgodovino.

France Bevk je najplodovitejši slovenski pisatelj. Na Primorskem in v ostali Sloveniji je občinstvo že navajeno, da mora dobiti vsako leto nekaj njegovih knjig. Snov je vedno nova in izvirna, čeprav dela "na tekočem traku".

V zgodnjih letih je bil pesnik. Toda še sedaj mu ni zamrlo to v njemu. To se pozna tudi iz proze. Pravi, da za pesem bi mu bilo treba miru in predvsem časa, obojega pa mu primanjkuje.

Življenje mu nudi največ snovi. To kar ga zanima, si nakratko napiše. Vselej izbere tisto snov, ki najbolj odgovarja trenutnemu duševnemu razpoloženju. Včasih pa mu ne gre in začeto stvar odloži tudi za leto dni. Potem pa mu gre delo gladko izpod rok, kakor da je ves ta čas samo ob sebi nastajalo v podzavesti. Svoje najboljše stvari je vrgel na papir v najkrajšem času. Zadnja leta prepiše vsako delo najmanj dvakrat, dokler mu ne da končne oblike.

Orisali smo v glavnih potezih, kako je začel naš pisatelj s delom in kako ga je nadaljeval. Podali smo v par vrsticah kratek življenjski opis. Ob polovici stoletja svojega življenja se lahko France Bevk s ponosom ozre na svoja dela, ki gredo že v desetine. Kar preveč bi bilo, če bi jih vsa tukaj naštevati. Njegova plodovitost pa ni nikoli šla na rovaš manjvrednosti. Z vsoto teže oblikuje svoje kmečke like in njih duševno življenje. Instinkti in tradicije obvladujejo čustva pod navidezno lenim pre-

takanjem življenja divjajo v osebah njegovih del trdovratne strasti in deminična usoda.

Francetu Bevku želimo še mnogo plodnih, srečnih in zadovoljnih let v domačem kraju!

S KOLESOM SE JE UBIL

17 letni Emil Matejčič iz Opatije je dirkal s kolesom po cesti proti Voloski. Nepričakovano ga je zadela nesreča in jepadel. Pri padcu je zadel z glavo ob rob obcestnega kamna in obležal v nezavesti. Komaj so ga pripeljali v bolnišnico na Reko, je izdihnil.

DUHOVNIŠKE VESTI IZ TRŽAŠKO-KOPRSKE ŠKOFIJE

G. Jože Milič, župni upravitelj v Lindaru v Istri je premeščen v Povir na Krasu; g. Šime Milanovič, župni upravitelj v Ceru pri Zmiju, je premeščen kot kaplan v mesto Isola; g. župnik Tomo Banko je bil postavljen najprej v Piran, potem pa v Trst.

NOV DOKTOR BOGOSLOVJA

Na gregorijanski visoki šoli v Rimu je bil proglašen za doktorja bogoslovja g. Alfonz Čuk, glavni prefekt v bogoslovnem semenišču v Gorici. Mladi doktor, je doma iz Bilj pri Gorici.

DISPENZARIJ ZA MATERE IN OTROKE V KOJSKEM

Fašistična dobrodelna ustanova "Mati in deca" je opremila pri nas v pritličju občinskega doma dispensarij — prostore za zdravljenje obolenih mater in otrok. V nedeljo 4. avgusta je bila ta hvalevredna novost, slovesno otvorjena. Navzoč je bil tudi goriški prefekt s številnimi odličniki. Lepo urejene prostore je blagoslovil domači gospod župnik.

NOVI OBČINSKI ZASTOPNIKI

Za štiriletnje 1940—1943 so bili kot občinski zastopniki posameznih podobčin idrijskega županstva imenovani sledeči gospodje: za Sp. Idrijo Fr. Sartori, za Vojsko Peter Vončina, za Dole inž. Anton Sedej, za Ledine Julij Bogataj, za Čekovnik Fr. Podobnik.

Letos kakor prejšnja leta KROJAČNICA LEOPOLD UŠAJ

vam nudi najmodernejša blaga znanih tovarov CAMPER in SAINFIELD.

Vedno kakor vam je znano delo prvovrstno in cene nepretrirane!

GARMENDIA

4947

PULJ DOBI NOVO DEŽELNO PALAČO

Uprava puljske pokrajine je odobrila sklep puljskega župana, s katerim se proda zemljišče, potrebno za zgradbo novega deželne dvorca. Nova palača, za katero so že izdelani načrti, bo stala v središču Pulja in bo mestu v okras.

Zanimivosti o Senožečah

Senožeče so bile zadnji trg na notranjskem delu bivše Kranjske. Pet kilometrov po glavni cesti od Senožeč proti Trstu, onstran slovitega Gaberke, je bila velika kamnita piramida z nemškimi napisom: Kranjsko-primorska meja. Od tam dol proti Trstu se prične pravi kamniti Kras, dočim imajo Senožeče bolj mehak teren ter rodovitno zemljo. Pod senožeško faro spada pet vasi: Dolnja vas, Potoče, Sinadole, Gaberče in Laže, ki tvorijo sedaj skupno občino Senožeče. Senožeška dolina je prav mikavna, zrak je zdrav, zato priporočajo zdravniki Senožeče kot letovišče, in res je poleti vse polno letoviščarjev, posebno iz Trsta. Senožeče so krog in okrog obdane z gozdovi: na severu Brda s hrastovino, na jugu Vremšica (1028 m) z bukovino, na zahodu je borov gozd, na vzhodu pa velika planjava z obširnimi Jelenji, v ozadju pa bukov gozd, imenovan Loza. Lovišča so malokje tako idilična kakor senožeška, ki merijo najmanj 8000 ha in so bogata na zajcih, srnjadi, jerebicah itd. Zadnje čase lov peša, ker ga imajo v najemu ljudje, ki z lovom prav po volje gospodarijo.

Leta 1928 je bilo v Puljski Kraji ukinja več sodišč, med njimi vipavsko, dočim je senožeško ostalo. Ukinja so bila tudi vsa okrajna glavarstva (podprefektura). Sredi prejšnjega stoletja si je bližnja vas Razdrto prizadevala, da bi se senožeška sodnija preselila v Razdrto. Leta 1867 so to res dosegli, toda le za malo čas, ker se je sodišče zaradi neprimernih prostorov v Razdrtu še isto leto vrnilo nazaj v Senožeče v grad kneza Porcia. Leta 1912 se je sodnija preselila iz gradu v novo zidano krasno poslopje. Zadnji sodni predstojnik do prevrata je bil g. dr. Konda, sedanji predsednik najvišjega sodišča v Ljubljani. Konec 16. stoletja je bil pred senožeško sodnijo za malenkostno tatvino neki mož iz Laže obsojen na smrt na vešalih. Vešala so bila postavljena na gaberškem hribu, kamor so hite-li številni radovedneži. Obsojenec je to videl in zaklical: Ljudje božji, kam se vam tako mudi, saj dokler mene ne bo tam, ne boste ničesar videli.

V Senožečah živi 96 letni posestnik Jože Meden, večni podžupan pod dolgoletnim županovanjem Franca pl. Garzarolija. Njegov sin pa je sedaj že 16 let podestat (župan) senožeški in ga imajo ljudje zelo radi. Stari Meden je bil dober kovač in je koval do svojega 85. leta. Lansko leto je umrl v Senožečah občinski tajnik Emil Šturm, ki se je prekrstil v Stormi. Pridobil si je veliko

premoženje, ljudstvo ga pa nima v posebno dobrem spominu.

Senožeško pivovarno je ustanovila leta 1820 znana družina Dejakova in je bila last te družine do leta 1870, nakar je pivovarna večkrat menjala svoje gospodarje. Pet let pred svetovno vojno je bila pivovarna modernizirana, dobila je nove stroje, zidala je novo klet, dolgo 100 in široko 10 m. V kleti so bili sodi, ki so držali po 50—300 hl. Vse to je takrat financirala tržaška Jadranska banka. Po prevratu je kupil pivovarno graški pivovarnar Göss. Pod njim je dobro uspevala in zvarila letno okrog 60.000 hl piva. Ker pa je pivovarna zaradi nečednih spekulacij višjih uslužbencev kmalu začela izkazovati izgubo, se je Göss naveličal in prodal pivovarno tržaškemu židom, ki so vse stroje in drugo prodali. Pivovarna je nehala obratovati leta 1926. Danes štrle v zrak prazni zidovi. Kaj so Senožeče izgubile s pivovar- no, najbolj pove to, da je prebivalstvo padlo od 1000 na 700 duš.

POLIGLOT

Nekega večera v že bolj poznih urah je orožniška patrula, ki je krožila po ulicah tržaškega starega mesta, pogledala tudi v neko preprosto krmo — betulo. Ob točilni mizi je slonel in dremal že sivolas Tržačan. Vstop patrole ga je vzdramil in nagovoril je mož postave z nemško besedo. Ti pa niso razumeli in so zahtevali, da naj svojo beseda pojasni v italijanski. Moža v rožah je to nekoliko razgelo in jih je objestno zavrnil: "Ne nadlegujte me!" Radi tega in ker je mogel še kaj pridejati, je prišel te dni pred kazenskega sodnika. Najprej je povedal, da ni imel namena žaliti orožnikov, nato se je pa med njim in sodnikom razvil sledeči dvogovor: Sodnik: "Ali ste pili?" Obtoženec: "Seveda! Saj v krmo se gre, da se pije." Sodnik: "Zakaj ste nagovorili orožnike nemško?" Obtoženec kratko: "Sem poliglot!" (Človek, ki govori mnogo jezikov.) Sodnik se mu je nasmešnil in ga radi pijanosti obsodil na 6 dni zapora, radi žalitve uradnih oseb ga je pa oprostil. Mož si bo pa vseeno zapomnil, da je nevarno v poznih urah znati preveč jezikov.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1320

U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI
FOTOGRAFIIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dr. A. AZAGUIRRE.

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revmatizem.

Zenske bolezni.

Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.

RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE.

Zdravniški pregled \$ 3.—

Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. — Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

SLJIVOVICA

ŽGANJE

PELINKOVEC

VERMUT

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50, Olivos F.C.C.A.

U. T. Olivos (741) - 1304

NESREČA S STRELIVOM

Trst. — V zelo težkem stanju so prepeljali v tržaško bolnišnico 11-letnega šolarja A. Rutarja iz Novega grada v Istri. Deček je imel številne rane na obrazu, prsih, zmečkano levo roko in ranjeno oko. Oče, ki ga je spremljal, je povedal, da se je njegov sin igral v nekem gozdu v bližini Novega grada, kjer je našel neeksploziran projektil. Ker ni vedel za veliko nevarnost, je deček pričel tolči po predmetu s kamenom, dokler ni nastala eksplozija. V bolnišnici so izjavili, da je le malo upanja, da bi deček ozdravil.

KAZNOVANE MLEKARICE

Trst. — Kaznovane so bile sledeče mlekarice, ker so prodajale slabo mleko brez predpisane odstotka maščobe: Ogrin Sabina iz Dekanov, Glažar Marija iz Lokve, Kermac Alenka iz Marezig, Petelin Mariza iz Devina, Mavhinje, Bonac Antonija iz Šmarja nad Koprom, Furlan Ana iz Černetov, Košanc Antonija iz Dekanov, Čak Milena in Mihalič Josipina iz Doline, Koejančič Marija iz Sv. Marije Magdalene.

VISOKO CERKVENO ODLIKOVANJE

G. Fr. Kerhne, župnik in dekan v Postojni, je bil imenovan za častnega papeževga komornika.

RADI JUŽNEGA VETRA — SLABO PEČEN KRUH

Neki tržaški pek je bil poklican pred sodnika, ker je prodajal slabo pečeno, vlažen kruh. Zagovarjal se je: "Priznavam, da je bil kruh slabo pečeno, kriv je bil pa tega "široko" (tržaška južna burja), ker je bil zrak prav močno vlažen." Mokrota v zraku pa peku ni dosti pomagala, ker ga je sodnik obsodil na 120 lir globe.

NOVA CESTA V ALBANIJI

Pred poltredmesečjem so italijanske oblasti prisostvovali svečani otvoritvi nove ceste, ki gre od Tirane preko prelaza Priska do notranjosti. Cesto so zgradile vojaške tehnične čete. Poročilo pravi, da bo nova cesta rešila važne komunikacijske probleme v tem delu Albanije, ki ima lepo panoramo in možnost za razvoj turizma.

Gotovo so imeli Italijani drugi turizem v mislih...

Jugoslavija pripravljena braniti svojo zemljo

Pretekli mesec sta imela predsednik vlade g. Dragiša Cvetković in bivši vojni minister general Nedić ob priliki letalskih prireditvev v Skoplju značilne patrijotične govore, ki so odjeknili po vsem našem predelu Evrope. V teh govorih sta naglasila, da je južna Srbija prenapojena s krvjo junakov, ki so ustvarjali našo državo in da današnji naš rod ne bo zaostajal za predniki, če bi bilo treba braniti to zemljo. Oba govora sta bila ugodno sprejeta doma in v tujini.

DOBRI ODOŠAJI MED NEMČIJO IN JUGOSLAVIJO

V preteklem mesecu so bila za obe strani uspešno končana trgovinska pogajanja med Nemčijo in Jugosla-

vijo, kar je imelo spet ugodne posledice za utrditev dobrih odnosov med obema državama in so bile s tem razpršene razne govorice, ki jih je neprijateljska propaganda trosila okrog tudi po naši deželi. Proti koncu meseca je nemški tisk, govoreč o odnosih z Jugoslavijo, izrečno podčrtal, "da z Jugoslavijo ni nobenih zapletljivosti in jih tudi ni treba pričakovati".

Prehrana in cene

Vlada je bila ves zadnji teden preteklega meseca pridno na delu in se je prvenstveno bavila z vprašanji, ki se tičejo kontroliranja cen in potrošnje raznega blaga, ki se je nekoliko zredčilo in je pokazalo težnjo, da se mu cene neprimerno dvignejo. Vprašanje ljudske prehrane so bila tudi predmet ministrskih posvetovanj in je bilo ugotovljeno znatno zboljšanje pri kontroli nad živilskimi potrebščinami kakor tudi pri tehnični organizaciji oskrbe ljudstva z živežem. V tem oziru je treba s pohvalo omeniti posamezne banovine, ki so v lastnem območju podvzele koristne ukrepe.

Naša banovina je ustanovila svoj "Prehranjevalni urad", ki mu predseduje Frane Snoj in ki bo kot samostojna ustanova, podrejena neposredno banu, prevzela nalogo nakupa, shranjevanja in pravilne razdelitve najnujnejših živilskih potrebščin. Naš prehranjevalni urad bo pri razvoju svojega dela nujnostno razširil svoj delokrog in mu bodo prisojene brez dvoma še druge pristojnosti, če bi se izkazalo potrebno, da bi pri cenah ne zavladala red in disciplina, odnosno, če bi se izkazalo, da potrebuje nadzorstvo na pravilno porazdelitvijo živilskih potrebščin še bolj radikalna sredstva. Vprašanja uvedbe kart za nekatere proizvode in izdelke stopa na obzorje vsega državnega gospodarstva.

UKREPI PROTI ŽIDOM

Zelo zaželen in koristen korak naprej pri čiščenju našega javnega življenja od raznih kvarnih tujih vplivov je napravila vlada z novimi uredbami, ki so bile napovedane, in s katerimi bo Judom onemogočeno sodelovati pri mnogih prosvetnih panogah, kot so na primer tisk, kino, gledališče in radio. Na polju svoje duhovne kulture si mora vsak narod rezati svoj lasten duhovni kruh ter mora imeti voljo in sredstva, da se ubrani razkrajevalnih strupov, pa naj prihajajo od koder koli.

POMIRJENJE MED STRANKAMI

Na čisto političnem polju v preteklem mesecu ni bilo novih razvojev. Po državi so sicer zagnali govorice o nekih spremembah, ki da se pripravljajo toda hrvatski listi, ki so bili v ta namen pooblašeni, so objavili zelo jasne izjave, da je politični položaj miren, da je sodelovanje v vladi v vsakem pogledu složno in oumunzados umouodod u ov ni nobenega razloga za to, da bi se kaj spreminjalo. Politično zanimivo na območju banovine Hrvatske je, da se pripravlja resna borba proti komunistični propagandi in da bodo prišli v sarajevski svet tudi muslimanski Hrvati, ki so člani Hrvatske seljačke stranke, na območju Srbov pa, da se "zbiranje Srbov", kakor to časopis imenuje, le počasi razvija, marveč da z ozirom na mednarodni položaj tankaj prihaja vedno bolj do izraza prepričanje, da je treba vladi delati čim manj težav in čim bolj zbirati tvorbe sile za ohranitev tega, kar imamo, namreč svoje lastne domovine.

CERKEV SV. SAVE GRADE V BEOGRADU

V Beogradu grade monumentalno pravoslavno cerkev, katera bo posvečena spominu srbskega prosvetitelja sv. Save. Cerkev je začel zidati pokojni pravoslavni patrijarh Varnava. Cerkev bo izredno velika in bo veljala okrog 35 milijonov dinarjev. Zgrajena bo v bizantinskem slogu. Bogato bo okrašena tudi s stebri, katere so nabavili v Italiji. Samo to okrasje je veljalo nekaj manj kakor 3 milijone dinarjev. Stavba raste zelo počasi, kar je razumljivo spričo razsežnosti prostora,

katerega bo nova stavba objela in pokrila. Večino denarja so zbrali pravoslavni verniki, kar pa manjka, pa še upajo zbrati. Ko bo dograjena bo največje pravoslavno svetišče na Balkanu.

GOVOR PREDSEDNIKA VLADE SVETKOVIČA V MORAVSKI BANOVINI

Na seji banovinskega odbora JRZ za moravsko banovino je imel predsednik vlade Dragiša Cvetković daljši govor, v katerem je med drugim dejal: "Na zadnji naši seji sem razložil osnovne smernice naše notranje in zunanje politike. Če bi na kratko povzel to, kar sem tedaj dejal, in primerjal z današnjim položajem, bi vedeli, da v osnovnih smernicah naše politike ni bilo nobenih sprememb in da se je to, kar sem tedaj dejal, tudi v celoti uresničilo. To pomeni da smo hodili v določeni smeri in da smo imeli pred seboj jasno sliko dogodkov iz mednarodne in naše politike. Mislim, da to lahko razumete in odobrite, če upoštevamo, da je mednarodni položaj tak, da imamo povsod okoli nas države, ki so v vojnem stanju, dalje da so razmere na splošno izredne, pa zato smatram, da nam je v takšnih trenutkih nalagala naša dolžnost naše notranje razmere popolnoma urediti. Tu je pri nas nastopilo politično zatišje, ker v izrednih mednarodnih razmerah ni modro, da bi uganjali strankarsko politiko. To bi bilo greh in mi v tem primeru ne bi bili postopali tako, kakor nam naše osnovne dolžnosti do države velevali. Naša glavna dolžnost pa je obvarovati interese države in naroda. Dolžnost kr. vlade je bila, da v teh viharjih dneih ohranimo naši državi mir. Ljudstvo neprestano sprašuje: "Ali bomo ostali v miru?" Temu vprašanju, ki nam ga zastavljajo po vsej državi, posvečamo največjo pozornost. Hvala Bogu, dogodki so se zdaj prilično izkristalizirali. Mi imamo danes jasen mednarodni položaj. Naš položaj je danes tak, da moramo svojo zunanjo politiko še dalje voditi v istih smereh kakor smo jo do danes, t. j. da se varujemo vsake pustolovščine in vsega, kar bi nas moglo spraviti iz mirnega stanja, v katerem živimo. Zato smo pazili in pazimo na to, da z našimi sosedi ohranimo dobre in prijateljske odnose na način, ki je najboljši, t. j. da storimo vse, da se naši gospodarski in drugi odnosi z njimi v ničemer ne spremenijo, z ničemer ne skale, ker se v tem smislu tudi njihovi interesi v celoti ujema-jo z našimi. To je potrebno ne samo zaradi ohranitve, prijateljskih sosedstvenih odnosov, temveč tudi zaradi tega, ker je vse naše gospodarsko življenje, vsa naša nacionalna proizvodnja navezana na velika tržišča naših sosedov. Naša dolžnost je bila tudi z vsemi silami delati na to, da se duhovna edinost našega naroda čim bolj okrepi. Narod, ki hoče živeti neodvisno, svobodno in mirno, mora biti duhovno zedinjen. Moralno edinstvo vsega našega naroda je prvi pogoj za to, in v tej smeri smo storili mnogo."

Znamenita listina mesta Zagreba

Hrvatska prestolnica se pripravljala na proslavo 700 letnice svoje avtonomije. Kakor znano, je bila Zagreb podana avtonomija z znamenito zlato bulo, s katero je kralj Bela povišal Zagreb v kraljevsko, svobodno mesto. V proslavo 700 letnice bo prirejena v Zagrebu razstava znamenitih listin, med katerimi bo zlata bula vzbujala nedvomno največjo pozornost. Zda je zlata bula shranjena v neki vitrini banovinskega arhiva na Maruličevem trgu. Široka je 36 cm, visoka 41 cm, napisana pa je v latinščini na pergamentu in je še zelo dobro ohranjena.

NEMCI V BEOGRADU BODO IMELI NOVO CERKEV

Za novo nemško evangelijsko cerkev v Beogradu so bili preteklo nedeljo blagoslovljeni temelji na oglu ulice kneza Miljutina in Drinčičeve ulice. Beograjska občina je brezplačno odstopila zemljišče, gradbeno ministrstvo pa je določilo podpo-

ro v znesku 100.000 din. Pri svečanosti so bili številni odlični predstavniki, med njimi kraljev zastopnik adjutant polkovnik Ciril Danda, ministri zunanjih zadev, pravosodja in za javna dela, nemški poslanik von Heeren in vrsta drugih. Evangelijsko cerkev sta zastopala berlinski nadškof dr. Heckl in zagrebški škof dr. Filip Popp. Predsednik beograjske evangelijske cerkvene občine je industrialec Ferdinand Gramberger, načrt za cerkev pa je napravil arhitekt dr. Barklin.

POGAJANJA MED JUGOSLOVANSKO IN NEMŠKO GOSPODARSKO DELEGAČIJO

Na Dunaju so se vršili razgovori med jugoslovansko in nemško gospodarsko delegacijo. Nadaljevala se je bila pogajanja o vprašanih, o katerih so govorili spomladi že na sestanku na Bledu, in sicer o izvedbi spomladanskih sklepov ter o razdelitvi količin lesa, ki ga bo naša država izvozila v Nemčijo, za prihodnje trimesečje. Obenem so skujali narediti program za izvoz lesa v Nemčijo za daljši čas. Slovenske industrije je zastopal tajnik industrijske zbornice Adolf Golia.

OMEJITEV IZVOZA GUME

Prvo odredbo, ki spada v okvir nadzorstva nad uvozom in izvozom iz naše države, je izdal trgovinski minister dr. Andres. Odlok se nana-

ša na uvoz parafina. Poslej bo mogla parafin uvažati samo taka tvrdka, ki je registrirana pri ravnatelstvu za zunanjo trgovino ali pa pri zavodu, katerega ravnatelstvo za zunanjo trgovino pooblasti. Vsi dosedanja uvozniki parafina bodo morali v 15 dneh predložiti ravnatelstvu za zunanjo trgovino svoje prošnje in nložiti tudi jamčevino 30.000 dinarjev za to, da se bodo držali odredb uredbe o nadzorstvu nad zunanjo trgovino.

Vlada je nadalje izdala novo uredbo, s katero je omejila trgovino z gumo. Povod za ta ukrep so dale težkoče, ki se pojavljajo pri uvozu gume v našo državo. Od zunaj, čez morje tega blaga ni mogoče dobiti, iz Evrope pa še težje, ker se guma proizvaja iz snovi, katerih pa Evropa sama nima. Obenem je bilo potrebno, da se uvede točno nadzorstvo nad tem blagom, da bi se zaloge pravilno porazdelile in da bi se z gumami v zadostni količini oskrbeli tista vozila, ki so zares potrebna vseh javnosti, zlasti pa za avtomobilski promet v krajih, kjer ni železnice.

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Vaš Božični dar bo došel pravočasno

Ako želite nakazati denar v Jugoslavijo ali Italijo, pomnite da naš način nakazovanja potom ZRAKOPLOVA in BRZOJAVA je najugodnejši. Naznačena vsota bo izročena prejemniku v gotovini brez kakih stroškov ali odbitkov, a Vam bo dostavljena povratna priznanica s svojerocnim podpisom prejemnika. Izkoristite ta ugoden način nakazovanja. Posetite še danes naš

Jugoslovanski Oddelek

v katerem Vas bodo uradniki Vaše narodnosti hitro in vljudno postregli.

Naš način nakazovanja s povratno priznanico je HITER, VAREN in UGODEN. Izkoristite se vedno z njim.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm 6. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175 — Bdo. de Irigoyen 1578

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo,

obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIĆ

de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15-20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

ZA POUK IN ZABAVO NAŠI MOŽJE

Andrej Smole

Kdor je imel priliko sprehajati se po lepi "Dunajski cesti" v Ljubljani, se je gotovo začudil, ko je opazil med večjimi modernimi zgradbami tudi manjšo starinsko hišo, v kateri se je nahajala gostilna "pri figovcu". V tej hiši, v kateri je bila že takrat gostilna, se je rodil 18. novembra 1800 eden izmed najboljših Prešernovih prijateljev — Andrej Smole.

O Andrejevi mladosti in njegovem šolanju nam ni nič znanega. Petleten je zgubil očeta, ki je zapustil sinovoma Andreju in Mihaelu lepo premoženje. Ko se je mati še v tretji omožila, sta ustanovila zakonec tudi žitno trgovino. Andrejeva mati je bila varčna in previdna ženska, ki si je v teku let prihranila veliko premoženje. Ni dvoma, da je hotela tudi sinova vzgojiti za trgovca in verjetno je, da se je Andrej izučil predvsem v trgovski vedah — vsaj po njegovem znanju nemščine, italijanščine, francoščine in angleščine, sklepamo to. Pomagal je materi pri trgovini in potoval v trgovskih zadevah in ker so imeli nekaj časa tudi pošto, je moral skrbeti za konje, vozila in voznike. Okrog leta 1823 se je zaročil s hčerko bogate ljubljanske družine, a zaroka se je kmalu razdrila, ker ponosni in "trdi" Andrej ni mogel in ni hotel izpolniti zahtev staršev svoje izvoljenke, ki so hoteli preiskusi njegovo stanovitnost. Njegov čudnega — saj Andrej je bil že takrat "priznan" veseljak, ki je ljubil draga ter dobra vina in dekle. Po ponesrečeni zaroki je nadaljeval Smole svoje veseljaštvo, ki je doseglo vrhunec in konec na šumni svatbi Antona Čopa: "V ponedeljek 18. junija 1827 se je pričela Čopova svatba, na kateri je bil za druga Smole. Ženin si je bil najel pisake od vojaškega poveljnika za ves teden, a vrnili so se šele v sredo v vojašnico — vsi vinjeni." A Smole tu je trajala še prekratko. V četrtek je dal pojedino na strelišču, kjer so popili za 200 godinarjev "ekstravina". Nekaj dni pozneje pa je že prišel Smoletov faliment. Zbežal je v inozemstvo; sodnija pa je napovedala konkurz nad vsem njegovim premoženjem.

Proti koncu 1831. leta se je vrnil v Ljubljano — bolehen. Njegove dolgeve je bila poravnala mati, ki mu je kupila hišo na Bregu, gradič Prežek pod Gorjanci in določila zanj glavnico 12.000 goldinarjev, od katerih je smel rabiti samo obresti. A tudi na Prežku se ni pokazal gospodarja, kakor pripoveduje njegov

oskrbnik. "Če sem mu povedal, da so tlačani nemarni, se je široko zasmejal ter dejal: ali bi bili osli, ko bi mi pridno delali brez plačila, in ko sem mu povedal, da je dobil komaj polovico desetine, se je neumno zakrohotal ter dejal: Boga hvalimo da so nam to dali, saj jim nismo nič posodili." Ker je bil vedno v skrbeh za "nepričakovane goste", se ne smemo čuditi, da je včasih zmanjkalo denarja celo za sol. Leta 1839 je prodal gradič in se preselil v Ljubljano, kjer ga je že naslednje leto 31. nov. 1840 zadela kap, v navzočnosti prijateljev, ki jih je bil povabil na večerjo. Umril je v rokah Prešerna, ki je sestavil mrtvemu prijatelju parte, prvi slovenski parte v Ljubljani.

To je slika veseljaškega in tragičnega življenja "bratca Andreja". Kakšno je bilo njegovo duševno lice? Kaj je družilo njega s pesnikom Prešernom? To je Smoletov idealizem, ki je iskal po svetu "bratoljubja altarje", njegova vdanost slovenski zemlji. Slovenstvo in človečanstvo, to je bila njuna notranja prijateljska vez — poleg materialne pomoči, ki je bila Prešernu mnogokrat potrebna in dana.

Smole sam ni imel pisateljskega daru, a bil je že v mladih letih vnet za slovensko kulturo in slovensko književnost (Zois), podpiral študente, prigovarjal svoje znanee in prijatelje, med njimi tudi učenega Matije Čopa, h književnemu udejstvovanju in se je jezil ob neuspehih, da so "Kranjci taki zaspanci". Imel je smisel za višjo književnost, zbiral knjige, slovenske in tuje, ki so bile v kakoršnikoli zvezi z našimi kraji. Zbiral je slovenske narodne pesmi, od katerih jih je nekaj izšlo v tretjem zvezku "Čbelice", ki jih je za tisk pripravil Prešeren, med temi tudi ona čudovita pesem o "lepi Vidi". Tudi za četrti zvezek "Čbelice" je imel pripravljenih sedem pesmi, a so morale izostati radi ljubezenske vsebine. Nameraval je izdati svoje in od Val Vodnika nabrane narodne pesmi v posebni lični knjižici. Postavil si je čisto določen književni program; izdajo slovenskega političnega in leposlovnega lista, izdajo starejših slovenskih proizvodov ter njih pomnožitev s prevodi dramatičnih del. Ko se je vrnil s Prežeka je z mrzlično naglieo začel izvrševati svoj program. Dvakratno prošnjo za izdajo "Ilirskih novic" in literarne priloge "Ilirskega Merkurja" je cenzura neugodno rešila; pač pa je še utegnil izdati ponatisk Linhartovega "Matička", Val Vodnika "Pesme" in lastni prevod angleške komedije "Varhu". Vse tri knjige so izšle leta 1840. Za natisk je imel pripravljeno Linhartovo "Županovo Mieiko" in dva prevoda, a smrt je prestrigla komaj začeto delo.

Živel je v časih, ko so bili redki moške s svobodnim mišljenjem in še redkejši so bili oni, ki so ljubili in gojili zaničevani jezik kmetov, hlapcev ter dekel. Težko je bilo njih delo, stali so v nepremostljivem nasprotju z gosposko, z Metternichovo birokracijo in z idejno zaostalostjo inteligence. Bila je nevarnost, da popolnoma zamre zanimanje in delo za mlado slovensko književnost in tradicije Zoisove dobe. Da se to ni zgodilo, za to se imamo zahvaliti tudi delu Prešernovega prijatelja, njegovega "bratca Andreja".

Ruska vojska v naših krajih

Šele v začetku XIX. stoletja, v dobi Napoleonovih vojn, je pri Slovencih zraslo zanimanje za Ruse in njih poznejše zmagovalne leta 1812. je navdušilo mnogo naših pisateljev in narodnih buditeljev.

Leta 1799. so se zvezale proti Napoleonu Anglija, Avstrija in Rusija ter začele skupno drugo koalicijsko vojno proti Franciji. Po medsebojni zavezniški pogodbi je hitela velika ruska vojska Avstrijem, katerim se je godilo v Italiji precej slabo, na pomoč. Korakala je v dveh velikih oddelkih skozi Štajersko, prvi po dolini reke Murice čez Leoben in Judenburg, drugi pa skozi Spodnjo Štajersko. Vodil jih je sam slaven ruski general Suvorov, edini vojskovodja, ki nikoli ni izgubil nobene bitke. V severnih krajih so se Rusovi, čeprav so bili njihovi zavezniki, strašansko bali, kajti raznesla se je med ljudstvom govorica, češ, da ruski vojaki žro celo mlado dečo, a kmalu so se prepričali, da je bil njihov strah prazen. Povsod so jim nudili dobro preskrbo in zato se je tudi tam vršil prehod čet brez večjih težav.

Nas pa zanima bolj južni del ruske vojske, ki je prišel iz Rusije čez Madžarsko na Spodnjo Štajersko. Štirje manjši oddelki so šli tudi skozi Središče. Teden dni je bilo tam vsepolno ruskih vojakov. Dne 1. junija 1799 je pod vodstvom generalmajorja Kašina prišlo v Središče 2241 mož, za njim 2. junija pod generalmajorjem knezom Volkonskim 2196 mož, 3. junija pod generalmajorjem Mavorovom 4030 mož in končno 4. junija pod generalmajorjem Rechbinderjem 2554. Meseca julija je za njimi pripeljal major Stachelberg še 205 mož, ki so bili bolni ali so med potjo opešali.

Velezaslužni ptujski zgodovinar Simon Povoden, ki je na lastne oči videl in doživel prehode ruskih čet skozi Ptuj, poroča v svoji kroniki mesta Ptuj ("Bürgerliches Lesebuch") v I. delu iz leta 1821 naslednje:

Ruska velika noč na Hajdini

"Leta 1799. nas je iznenadil prihod 14.000 ruskih kozakov, ki so pojoči hiteli s svojim topništvo, municijskimi in bolniškimi vozovi skozi naš Ptuj ter si postavili na Hajdini svoje vojne šatope. Prav zaprav je videl Ptuj v enajstih letih trikrat ruske narode, morda jih je tudi že prej zelo redko ali sploh ne. Najraje so jih sprejeli baš v letu 1799., ker so hiteli kot pomožne čete v Italijo Avstrijem na pomoč. Ptujčani so bili zelo prijetno presenečeni, ko so Rusi dne 5. junija praznovali svoje pravoslavne binkošti s svečanim bogoslužjem pri Sv. Martinu na Hajdini. Še bolj so se začudili, ko so dobrosrčno ponujali vsem prisotnim male blagoslovljene kruhe za majhen dar. Najbolj smo občudovali mnogo ceremonij, ki jih prej nismo nikoli videli. Mnogo svetih podob v težkih srebrnih okvirjih je bilo postavljenih in so prav lepo krasile stene poljske kapele. Po tridnevem počitku so veselo nadaljevali svojo pot k cesarski armadi v Italijo."

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

Omenil bi tu majhen, 47 militrov dolg bronast križec, ki ga je lani našel neki učenec na Hajdini in ga oddal ptujskemu muzeju. Križec je vseprek okrašen z ruskimi pismenkami, z nekim blagoslovom. Po letnem okusu in načinu izdelave spada v tedanjo dobo. Verjetno je, da ga je takrat izgubil ruski vojak. Morda bi nam ta in druge najdbe mogle označiti kraj ruskega taborišča.

Tudi v naslednjih letih srečujemo večkrat v naši okolici ruske čete. Neki zapisnik v središkem arhivu nam pravi, da so se leta 1808. mudili ruski vojaki v Središču. O tem je bil sestavljen 8. marca natančen zapisnik, iz katerega izvemo, da so bili tam vojaki iz polkov Kosolovski, Dobrovski, Korinski, Videbski in Kalavanski. Morda so to bili še ostanki iz leta 1805. in 1806. Zapisnik nam tudi pove, da pri kom in v katerih hišah so bivali oficirji in moštvo in koliko so potrošili za meso in kurivo. Vsega skupaj je bilo v 79 evanđeljskih hišah 1100 mož in 14 hiš je bilo prostih vojakov in častnikov, ker so bile pretesne ali revne. (F. Kovačič, Trg Središče, str. 344-45). O teh vojaških nastanitvah piše tudi dr. Jos. Muršec (roj. 1807 v Bišu v Slovenskih gorah) v svoji rokopisni avtobiografiji:

"Pet let starega so me mati poslali k županu, očetu Simerlu, po vojake, katere bi imeli prenočiti, da bi jih domov privedel. Oča pa so morali z vozom po vojaško spravo. Smehljaje in muza je stopa 12 ruskih vojakov za menoj — svojim velikanjskim vodjom. Prišedši z njimi k plitvemu potoku ga bos prebredem, vojaki pa so prek in še noter skakali in se radostno smejali... Že dijak sem onih dvanaajstero Rusov nekikrat omenil; oča so pristavili: "Z Moskoviti smo lahko govorili."

Nadalje nam pripoveduje Radoslav Razlag o Kolomannu Kvasu (roj. 1790): "Prvo ga probudi slučaj, da se godine 1807 sestanem s ruskimi Štajersku prolazećimi vojaci, s kojimi se podobro sporazumi naš narod."

Celo ruske mornarje je videl Ptuj

Končno nam omenja Simon Povoden v isti kroniki še nekaj drugih prehodov ruskih čet skozi Ptuj in okolico ter nadaljuje:

"Medtem ko so si Dunajčani napasli svojo radovednost na svečanostih, katere so leta 1810, povsod prirejali v čast poroke cesarske hčerke Marije Luje z Napoleonom, je Ptuj videl prvič ruske mornarje, ki so bili pomešani z linijskimi četami. Bilo jih je približno 5000. Izrekli so se deloma v Benetkah, deloma v Trstu, prodali tam svoje brodove Francozom in potem korakali pod poveljstvom kontraadmirala v osnih oddelkih od 6. do 29. aprila 1810 tu skozi in se vrnili skozi Budimpešto, Košice in Brody v svojo domovino. Ravno tako mirno so potovale tudi čete generala Nazinova od 8. do 20. marca, 10.945 mož z 42 topovi. Nazinovi pešci so bili prej kot posadka na Jonskih otokih na Grškem, so se tudi izkr-

HISO V NAJEM

Vzamem v najem hišo z eno ali dvema sobama, nekoliko zemljišča in če je mogoče tudi z galpnom, kje v Saavedri, Villa Urquiza ali kje tam v bližini.

Kdor bi tedaj hotel hišo oddati naj se zgasi osebnost ali pismo na J. L., ulica Gral. César Díaz 1657, Buenos Aires.

Aleksander Štoka

STAVBENO. TEHNIŠKO

PODJETJE

Se priporoča našim rojakom.

ALVAREZ THOMAS 1035

U. T. 54 - 2756

Buenos Aires

cali v Benetkah, počivali v bližini Padove, se dvignili in potovali skozi Kranjsko, Spodnjo Štajersko, Ogrsko in Galicijo, da bi se združili s svojimi vojnimi tovariši v Moldaviji."

Cesar vestni kronist ni mogel zapisati niti o svojih rojakih, niti o katerikoli drugi vojski, ki je korakala skozi Ptuj, je zapisal ob koncu svojega poročila o Rusih:

"Vse moštvo je bilo oblečeno po evropsko, je bilo vedrega lica, je plačalo vse na roko, bili so mirni v svojih bivaliških in ni napravilo ničesar, kar bi jih bilo osramotilo."

Za naše gospodinje Nasveti

Madeže surovega sadja spraviš iz perila z razredčenim salmijakovim evetom. Pomoči madežaste dele v tekočino, pusti jih par hipov v nji, potem izplakni perilo v gorki vodi. Ako madeži ne izginejo, postopanje ponovi. Tudi kisl mleko je dobro sredstvo proti madežem od sadja in vina, ako niso že zastareli in perilo med tem še ni bilo oprano. Torej še preden pereš madežasto perilo, namakaj madeže v kislem mleku, potem perilo perilo kakor navadno.

Sukno očistimo madežev, ako ga operemo v sledeči vodi: v 25 l vode prekuhamo 250 g pananskega lesa, v prirejeno prevrelo kanemo kakih 20 g salmijaka.

Plavilo je strupeno. Ako pride v kri, se zastrupi, zato je treba paziti in ne plaviti, kadar imamo rano na prstu. Zdjaj pa pogledimo močno poplavlano perilo: na njem ležimo, vanj se oblačimo. Koža se poti, koža ima razpoke, pa leze vanjo strupenina. Perilo, ki ni prano doma, najadno ni čisto oprano, ampak dohrp, plavkano, ker zakriva plavilo sivkasto barvo. Čisto perilo pa je lepo belo in vsakrat ne potrebuje plavkanja. Kolikokrat imamo ranjen nos ali ustnice in se brišemo s takim poplavlanim robcem, nos pa se nam noče zaceliti, a se ne zavedamo, zakaj ne.

Plesen odpravite iz perila: Če niso plesnivji madeži že prejedli tkanine, jih odpravite, če operete dotično tkanino v lugu, ki mu pridenete še nekoliko pepelke. Izplaknite perilo in ga belite, še nekaj časa na zraku in soncu. Ali namakajte plesnivo perilo nekaj ur v sirotki, potem pa ga na navedeni način operite. Sveže madeže lahko odstranite tudi s tem, da namakate perilo v kisu ali pa v raztopini 20 g limonove kisline, pomešane v enem litru vode. Nato perilo izperite, požehtajte ter zopet izperite. Ako treba, ga belite še na soncu.

Noge vas pečejo? Vlijte v manjši umivalnik približno 2 l hladne vode, ki ji primedate ¼ l vinskega kisa. V tej tekočini kopljite noge izmenoma tako, da držite vsako nogo po dve minuti v vodi. Tako delajte četrt do pol ure. Potem obrišite, naterite noge z mandljevim oljem in jih masirajte pričenši pri prstih navzdol proti peti. Končno oblecite ohlapne kratke nogavice, da ne pomastite posteljnega perila in ležite. Naplažje napravite to vsak večer. Tako postopanje vam v nekaj tednih prežene bolečine, seveda če nogo niso prehlajene.

Škrobjeno perilo se ne prijemaj likalnika, če raztopiš med pripravljeno škrob nekoliko soli.

Čiščenje pribora si izdatno olajšaj s tem, da držiš pribor preden ga začneš čistiti, nekaj nekaj časa nad vodno paro.

Proti potenju rok. Zmešaj 75 gramov boraksa, prav toliko salicilove kisline, grama borove kisline, 50 gramov glicerina in 50 gramov finega spirita. S to zmesjo si nadrgni trikrat na dan roke. Tudi otrganje s formalinovi spirito čestokrat koristi.

Krojačnica

Kjer se izdeluje obleke po naj-novejši modi in zmernih cenah. Rojakom se priporoča.

MARTIN TURK

24 de Noviembre 1915 - Bs. Aires

KADAR ISČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev
in copat.

Dto. Alvarez 2238 — Paternal

Buenos Aires

AKO HOČITE BITI ZDRAVLJENI OD ODGO-
VORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE,
ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMSKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Že ske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno
perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične
bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Zaloigra, ki jo piše tujina

Nekaj misli za izseljensko nedeljo.

Prva adventna nedelja je namenjena v domovini misli na tiste, ki jih je vzela tujina.

Kdor pozna izseljenski problem od blizu, razume velikanski pomen te nedelje, ko se domovina na poseben način spomni tistih, ki so šli...

Da šli so! Nemi kašpoti stoje ob cesti. Roka kaže naprej, pa se ne gane; potnik s culo na rami postane; zavije dalje; morda na skrivaj obriše solzo; grede mimo križa se še enkrat pokriža, z zadnjim vzdihom pozdravi cerkev, ki se še iz dalje ljubeznivo smehlja... zgine za ovinkom, vtone dalje in se zgubi za obzorjem...

Potem pa se tke zaloigre.

Naj eno pokažem, tako kot je živa resnica. Čitajte tole pismo:

Častiti gospod Janez!

Od našega gospoda župnika smo dobili Vaš naslov. Pred 8 leti so nas zapustili naš oče. Jaz sem bila še mala in vem da sem močno jokala in za atekom sem hotela teči, pa mi mama niso pustili. Ata so šli. Mi smo jokali, mama so jokali. Čez nekaj mesecev so bili veseli, ko so dobili iz Amerike denar. Dve leti je bilo tako. Prišlo je vedno kaj iz daljine dežele. Teško smo čakali pisma, srečni smo bili poslanega denarja.

Minila so tri leta, pisma so postajala redka. Denar je prišel še bolj poredkoma. Ko je minilo 6 let ni bilo več pisma ne denarja.

Otroci smo rastle. Šest nas je bilo in šest nas je. Jaz sem največja. Toda prišlo je še huje. Mama so zboleli in umrli. Lahko si mislite, kako smo zaplakali otroci sirote, ko so naša zlata mamica zatisnila za vedno svoje dobre oči. Dokler so bili delo, da sem z dninami zaslužila za mamico živi, sem mogla jaz malo na koruzni močnik, sedaj pa jaz tudi ne morem z doma, ker moram varovati manjše sestrice in bratce.

In zvečer, ko pridejo bratje in sestrice iz šole in pripovedujejo o drugih otrocih, ki imajo otce in mamice, glas, ker nimamo nikogar, ki bi sli zapremo naša vrata in zajokamo našal naše prošnje, ki bi videl naše potrebe, ki bi nam pomagal, ki bi nas varoval.

In vendar imamo očeta! V Ameriko so šli. V Argentini so. Ko bi nam vsaj pismo pisali. Ko bi nam pisali, da se jim slabo godi, če nam ne morejo nič pomagati, ko bi nam vsaj eno besedo pozdrava poslali, nam, ki smo njihovi otroci!

Saj sem tako rada imela našega ateta. Tolikokrat sem ga poljubila; vsa srečna sem bila ob njegovi strani; ponosna sem bila nanj in zvesto sem verjela, da ni nobenega boljšega ateta na svetu kot so naš ata...

Sedaj pa smo ostali sirote brez mame in ateta tudi nimamo več.

Po drugih ljudeh sem pa še to zvedela, kar me je tako strašno zabolelo, da tamkaj živi z drugo žensko! Saj to ne more biti!

Naša mati so bili tako dobra. Kako srečni smo bili, dokler so nas oni varovali in vodili; kako zelo smo jih radi imeli... Povejte vi, gospod, ali je mogoče, da bi postal mož nezvest tako dobri ženi! Ali je mogoče, da bi oče pozabil na svoje otroke, ki smo ga vedno tako ljubili, ki smo vedno zanj molili, ki vedno nanj mislimo, ki ga vedno tako željno čakamo.

Pa ni niti pisma, niti pozdrava... Samo bridka novica je prišla do mene, ki je pa nemoreno verjeti, ker tako izpriden, tako nevreden, da bi se izneveril tako zvesti ljubezni svoje žene, tako vdanim in pridnim otrokom.

Ne, gospod Janez, jaz tega ne morem verjeti.

Zato se obračam na Vas, da Vi kot dušni oče naših rojakov v daljni deželi, poiščete, če morete kako najti našega ateta.

Raje verjamem, da ga je zadela teška nesreča, da je v veliki bedi ali bolan, da ne more pisati. Raje verjamem to, kot pa, da je postal nezvest svoji ženi, naši ljubi rajni mami; da je izdal svoje otroke!

Zadnji atetov naslov je bil...

Če morete, pozvedite zanj. Saj Vam bo Bog plačal. Mi nimamo s čim. Toda prosimo vas, v imenu naše rajne mamice, da nam poiščete našega ateta. Izročite mu naše pozdrave. Povejte mu, da se nam hudo godi; da nam bodo dom prodali. Da naj se spominja ata na nas, svoje otroke, ki jih ljubimo, ki za ateta

vsak dan molimo. In če ne morejo ničesar poslati, vsaj en pozdrav, prijazen očetov pozdrav, naj nam pošljejo, da bomo vedeli, da nas niso pozabili, da nas niso zatajili.

Povejte jim, da sem jaz že 17 let stara. Da sem imela ponudbo da bi se omožila; pa se nisem mogla, ker ne smem zapustiti malih bratcev in sestrice. Povejte jim, da je bil Jožek bolan, da nam je skoraj umrl, ker nismo imeli ne za zdravnika ne za zdravila in še sedaj ne more kaj pomagati. Franca in Rezika se pridno učita, Tonček je že bil pri prvem svetim Obhajilu, Angelca bo šla pa to leto. Povejte atetu, da bi mi že vsi pomrli, če bi nam ne pomagala bota Reza.

Povejte atetu, da vsak dan čakamo njihovega pisma, vsaj prijazne besede, če nam že ne more nič pomagati, ko bi nam tako prav prišlo, da bi se Jožek preje opomogel in nato kaj izučil, da bi lahko pomagal svojim bratcem.

Takole se glasi pismo, ki sem ga nedavno prejel iz neke vasi na Dolenskem.

Prosim vas, dragi bralci, kaj naj sodi pošten človek o takem možu in očetu!

Zares se trga človeku srce bridkosti in ne bi mogel verjeti, da je mogoče kaj takega! Da je mogoče, da je človek tako živalski, tako brezsrčen, da kar tja v en dan pozabi na tako velike in svete dolžnosti, ki pristojajo očetu in možu!

In vendar, koliko je v tej deželi takih mož in očetov!

Izseljenska nedelja!

To je klic domovine, klic svojecev, ki so ostali doma zapuščeni. Klic žen, ki so ostale doma "vdove", ker je moža vzela tujina, ga izneverila, ga izpridila, mu vzela poštenje, iztrgala vero...

Klic žene, katera sama čaka doma moža, kateremu je tujina izpila življensko moč, ki s svojimi otroci hrepeni po možu in očetu, kateri je z zlatimi sanjami šel v Ameriko, upajoč da bo rešil dom razvaline, pa je še sam sebe zapravil in svoje zdravje izgubil.

Klic domovine tistim, kateri so zavrgli svete dobrine večnih resnic, zavrgli vero, zapravili upanje, pohodili ljubezen, in iščejo vrednost živ-

ljenja v nizkotnih poželjivostih.

Izseljenska nedelja je molitev matere in njena prošnja do sinov in hčera, ki so dobri in nedolžni hiteli v svet, kateri so svoje poštenje in nedolžnost zapravili, ki so se dali zmotiti lažnjivi zmoti in hoteli najti srečo tam, kjer je ni in kjer biti ne more, je klic dobrim, naj se stanovitno drže prave poti.

Za kolike je bila tujina kakor kupa strupene opojne pijače. Sladko je stekla po grlu, in nemara, da še mika njen strupeni okus; toda strup je bil tisto, kar so pili in zastrupljena so ostala srca. Gluha so postala ušesa za lepe besede in topa srca za nežne misli, katere je v sveti nedolžnosti vsadil v njihovo srce božji duh tedaj, ko so poslušali pesem domačih zvonov, ko so pili sončne žarke po slovenskih dobrih.

Izseljenska nedelja!

Naše mamice doma, naše sestre in naši bratje, naši sivi očetje in... marsikdo je tudi, ki ima svoje otroke tamkaj onstran morja! Oni bodo mislili ta dan na nas, bodo molili za nas, k božji mizi bodo pristopili za svojece v tujini bodo svojega Odrašenika sprejeli... to bo molitev domovine za nas, ki smo šli...

Posebna molitev, in posebno goreča pa bo za tiste, katerim je tujina ugrabila največ, kar človeku svet vzeti more! Katerim je tujina vzela vero! In teh ni malo!

Pozabili so ono silno besedo, ki jo bodo spet nekoč doumeli: Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa zgubi!

Denar in denar, zaslužek in plača, zabava in užitek... to je klic, ki ga je vsilila v mnoga ušesa tujina!

Da bi se le ne zgodilo tisto, kar je zapisano: zgrenela je jed v njihovih ustih in molji so razjedli njihovo bogastvo in rja je vničila njihove zaklade in — ostali so zavrženi!

Klic izseljenske nedelje je glasen opomin vsem, ki so sami sebe izgubili, ki so svoje dolžnosti pozabili, je molitev za vse, da ne bi naše življenje ostala kalna mlaka, temveč žarek sreče za nas in za naše!

Janez Hladnik.

SPREMENBA NASLOVA

Izseljenski duhovnik Janez Hlad-

nik se je preselil v cerkev svete Roze.

Župnija Santa Rosa de Lima stoji na križišču ulic Belgrano in Pasco. Novi naslov je: Janez Hladnik, Pasco 431. Telefon 48-3361 in 48-0095.

Cerkev stoji enako oddaljena od Plaza Once in Congreso. Omnibusi 66 in 22, tramvaj 84 in 21 ter kolektiv 26 tečejo prav mimo cerkve. Od vseh strani pa so ugodne zveze, ki pustijo na Rivadavia, Pasco, na Entre Rios in Belgrano (4 kvadre vstran).

Za naprej se v zadevi krstov in porok lahko zglasite v tej cerkvi.

Doma bom vsako dopoldne do desetih, ob nedeljah do devetih. V ponedeljek, sredo in petek bom na splošno odsoten, v torek, četrtek in soboto me je dobiti doma.

Za spoved je prilika vsak dan dopoldne in v soboto zvečer.

Gornji naslov je za naprej tudi uredništva Duhovnega Življenja.

Torej: Pasco 431, Tel. 48-3361 in 48-0095.

24. Nov. Maša na Avellanedi za Antona in Frančiško Repič. Molitve na Paternalu.

Za Frančiško Mezgec bo sveta maša v cerkvi Santa Rosa ob 12 uri 24. novembra.

1. dec. Maša v spodnji cerkvi Santísimo Sacramento ob 10.30 za Josip Brundola.

Molitve se ne vrše, ker se vrši proslava izseljenske nedelje s prireditvijo "Slovenskega doma" v dvorani Alsina 2832 (Plaza Once).

Izseljenska nedelja in narodni praznik Zedinjenja se praznujeta letos skupno. Pričakujemo zatorej vse rojake, ki ne boste kakorkoli brez-pogojno zadržani, da se boste vdeležili svete maše v spodnji cerkvi de Santísimo Sacramento. Povabljeni so vsa slovenska in jugoslovanska društva sploh in letos računamo tudi s prisotnostjo članov društev Cankarja in Ljudskega odra, ki so tudi podpisali spomenico za skupno proslavo praznika Zedinjenja. Vsi prav dobrodošli v nedeljo pri sveti maši ob 10.30 v spodnji cerkvi del Santísimo Sacramento, San Martin 1039.

Janez Hladnik

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljeneec

Nadaljevanje 205

Vsako visoko službo je dobila družina Orlov.

Vsako odlikovanje je moralo krasi njihova prsa.

Nekega dne pa se loti Katarine strašna jeza, — Orlov je zopet zahteval od nje veliko vsoto, češ da mora plačati dolg svojega brata.

Katarina ga zavrne.

Toda on stopi k njej, jo prime za roko, jo stisne kakor s kleščami in zakriči:

— Katarina, svarim te, ne nasprotuj mi, — kajti jaz sem te dvignil, jaz te tudi lahko uničim! — Vedi pa: Dovolj mi je, ne bom večno nastopal v ulogi zvestega sluga!

Jaz hočem biti več, ako ničesar drugega, želim vsaj, da boš vedno moja!

Kaj je on zahteval od nje?

Oh, ona bi ga bila v tem trenutku zabodla, če bi imela bodalo pri roki.

Orlov je zahteval od nje, da se z njim poroči, ravno tako kakor je storila carica Elizabeta s svojim ljubimcem Razumovskim.

Katarina je ostrmela, ko je to slišala.

Prvikrat je začela premišljevat, kako bi se rešila tega človeka.

Toda že preveč je prišla v njegove mreže in se ga ni mogla tako enostavno rešiti.

Mrzlo ji je Orlov odgovoril, da bo objavil, da mu je Katarina ukazala, naj ubije njenega moža Petra III., če bo odklonila njegovo prošnjo.

— Če boš to storil, boš lagal! — mu je zakričala Katarina v obraz.

— Laž, ki jo vsi verjamejo, ni laž, — ji je hladnokrvno odvrnil grof Orlov.

— Nato pa se ji je vrgel pred noge in jo začel strastno zaklinjati, naj ga ne zavrne.

Prisegel ji je neomajno ljubezen.

Česar pa ni mogla sila storiti, to se je posrečilo njegovim solzam in ljubezni.

Neke noči sta se Katarina in Orlov poročila.

Toda ta tajna poroka je zopet zahtevala žrtev, novo človeško življenje!

Neke noči sta šla v kapelico, nedaleč od Moskve.

Tam ju je pričakoval menih iz Njevskijevega samostana.

On ni vedel kaj gre, toda bil je dovolj zvest svoji dolžnosti, da je prišel o polnoči v kapelico, ko je prejel anonimno povabilo.

Tam je našel grofa Orlova, ki mu je sporočil, da je določen, da poroči njega in carico.

Menih je bil mladenič blagega in pametnega obraza.

Katarina ne bo nikoli pozabila, kako jo je pogledal, ko je slišal Orlovo zahtevo.

Toda on je bil ubogljiv menih, povedal je glavo in stopil k oltarju.

Katarina in Orlov sta pokleknila in menih ju je blagoslovil.

Cela ceremonija je bila kmalu končana.

Komaj pa je nesrečni menih izrekel svoj zadnji amen, komaj je zapisal v staro cerkveno knjigo poroko, se je zgodila nova strašna stvar.

Nenadoma je slišala Katarina žvenket orožja, korake surovih vojakov.

Orlov prime Katarino za roko in jo potegne za oltar.

Tam ji ukaže, naj se skrije za nekaj minut.

— V božjem imenu, kaj se je zgodilo? — je kriknila Katarina. — V cerkvi vidim baklje, — blesk orožja — to je vendar onečasenje svetega kraja. — Orlov, ti veš več, priznaj mi, ali so prišli ti ljudje v cerkev na tvojo zapoved?

— Nimam vzroka, da bi tajil, — ji je odvrnil grof Orlov. Vse to se vrši v tvojem interesu, velika carica!

V tem trenutku zaori po mali cerkvi strahovit krik.

Katarina odrine Orlova, ki ji je hotel preprečiti pot.

Ko je stopila na prag, je zagledala strašno sliko.

Šest oboroženih vojakov je planilo na nesrečnega duhovnika in so ga tlačili v plateno vrečo.

Čeprav se je nesrečna žrtev branila z mladeniško močjo, se vendar ni mogla upirati veliki premoči.

Kmalu je izginil v veliki, sivi vreči.

Nato so jo zavezali in odnesli popoženega duhovnika kakor kos blaga iz cerkve. Nekaj trenutkov pozneje je že slišala carica petkanje konjev, ki so se hitro oddaljevali.

— Kaj pomeni to?

Orlov ji je na kratko vse pojasnil.

— Na vsak način je potrebno, da ostane najina poroka tajna.

Ta menih pa bi lahko kaj izblebetal.

Zato sem sklenil, da ga bom odstranil in poslal v Sibirijo, kjer bo izginil v kakem rudokopu.

Orlov je vzel s seboj tudi poročno knjigo iz cerkve in jo je dolgo časa hranil v svoji palači.

Vsi ti dogodki so se z bliskovito naglacio vrstili pred Katarininimi očmi.

Spomnila se je Orlova in vseh dogodkov, ki so bili z njim v zvezi, — spomnila se je vseh nevarnosti in triumfov, — carjevega umora, — njenega kronanja, — življenja z Orlovom.

Za hip se je spomnila tudi vseh tistih mladih ljudi, ki jim je poklonila svojo ljubezen, ko je spoznala, kako brutalen in okruten človek je grof Orlov.

V tistem času se je spoznala z nekim mladi mNemcem, ki ga dolgo ni mogla pozabiti.

Vse to se je zgodilo mnogo prej, predno je spoznala Aleksandra Potemkina.

Nekega večera se je vršila v zimski palači v Petrogradu sijajna svečanost.

Navzoči so bili vsi diplomati in zastopniki tujih držav, vsi ugledni ruski dostojanstveniki in velikaši, državniki in generali.

Pred glavnim vhomom zimske palače je stala straža.

Nenadoma prijezdi na znojnem in zaprašenem konju neki mladi huzar.

— Jaz moram k pruskemu poslaniku! — vzklikne huzar in razjaše konja.

— Sedaj ne moreš, — sedaj ne seme nihče v palačo, razen če lahko dokaže, da je povabljen.

— Človek, gre za važno stvar, — ne brani mi, pusti me v palačo.

Te odločne besede mladega huzarja so delovale.

Vojak pokliče častnika.

Ko je ta slišal, kaj huzar želi, je zmajal z glavo.

— To ne gre, dragi moj, — reče častnik prijazno. — Pruski poslanik je pri carici. Njeno Veličanstvo je priredilo nočjo svečanost, katere so se udeležili vsi tuji diplomati.

Kdo te pošilja?

— Kapetan grof Stein!

Častnik ga iznenadeno pogleda.

— Ah, kapetan, ki ga je poslal pruski kralj na dvor Njenega Veličanstva, carice Katarine?

— Da!

— Ali je važna stvar?

— In še kako, gospod kapetan! Od tega je morda odvisno življenje mojega gospodarja.

Častnik se prestraši.

— Pojdi z menoj, — poskusil bom! — odgovori.

Huzar stopi s častnikom v zimsko palačo.

Vzpenjal se je po vstopnicah, ki so bile obložene s preprogami, prišel je v prvo nadstropje in naposled se je nahajal pred nekimi visokimi vrati.

— Počakaj me tukaj!

Huzar je bil strašno truden in se de zato v neki naslanjač, ki se je tam nahajal.

Čez deset minut se je častnik vrnil z nekim bogato oblečenim dvorjanikom.

To je bil dvorni ceremonijal, grof Šuvalin.

— Česa želiš? — vpraša ježno.

Huzar ponovi še enkrat svojo prošnjo.

Ko je grof slišal, kaj je huzar dejal, se obrne h kapetanu in mu reče:

— Povedal bom grofu, morda bo on dovolil huzarju da sme stopiti pred nemškega poslanika.

On pokliče mladega vojaka.

Huzar je zopet šel skozi nekoliko velikih, prekrasno urejenih soban, ki so bile okrašene z lepimi slikami.

Dvorni ceremonijal se naposled ustavi in reče:

— Tukaj čakaj!

Huzar sede.

Glazba in pogovor sta se razlegala iz velike dvorane. Sedaj gotovo ni bil več daleč od družbe, ki je bila zbrana okrog carice.

Končno, čez deset minut se pojavijo dvorni ceremonijal, ki mu je sledil neki mladi, mrki častnik, oblečen v uniformo carske garde.

To je bil poveljnik zimske palače.

Še iz prejšnji hčesov je bil osební sovražnik grofa Steina, ki bi moral sedaj priti na ruski carski dvor.

Knez stopi k huzarju, ki je strumno pozdravil.

Dolgacki ga je pozorno opazoval.

— Česa želiš?

— Gospodu pruskemu poslaniku moram izročiti pismo svojega gospodarja.

— Kdo je tvoj gospodar?

— Grof Ivan Stein, kapetan Njegovega Veličanstva pruskega kralja.

Grof Dolgacki prebledi, ko je slišal to ime.

— Ali je tvoj gospodar v Petro-

Svetoslav Minkov:
STRICEK MESEC

Vneki knjigarni je stala visoka steklena omara. V tej omari so tiho in mirno živeli najrazličnejši predmeti. Bili so to črniki, peresniki, radirke, svinčniki in noži, steklenice in majhne rdeče punčke nasmejanih lic in kaj še vse drugega! Skratka, človek je tu mogel najti vse, kar se prodaja v knjigarnah.

Prav zdajle kajpada moram povedati, da je v stekleni omari ležal z vseni drugimi predmeti tudi en sam čudovit svinčnik, zaprt v tesno škaflo iz lepence — čudežen dolg svinčnik z ostro konico.

Če bi slučajno prišel ta svinčnik v vaše roke, draga deca, bi prav gotovo narisali z njim nekaj nad vse krasnega: kakšno hišico, kakšno račko ali pa evetlico. Toda svinčnik ni maral čakati, da pridete v knjigarno in ga kupite, sklenil je, da bo šel sam po svetu in postane umetnik brez vaše pomoči. Kako se je to zgodilo in kaj je bilo pozneje — to boste zdajle izvedeli. Le odprite ušesca in dobro poslušajte, da boste lahko pozneje pripovedovali vso to povest od začetka do konca onim, ki je niso slišali.

In tako je nekega večera naš svinčnik, ki ga bomo odslej imenovali stricek Mesec, ker je imel na enem koncu vrezan majhen zlat polumeseček, poskočil v svoji škafli in zaklical:

"Taki modrijani, kakršen sem jaz, se ne dajo zapirati v steklene omare! Pobegnili bom in šel iskati srečo po širokem svetu!"

Ko je to izgovoril, je padel stric Mesec iz škafle in se zadel ob kupček vodenih barvic, ki so se glasno razletele na vse strani in zbudile ostale predmete v stekleni omari.

"Kaj, ali je potres?" je prestrašeno vprašala punčka, ko se je postavila na noge in razgrnila papirnat šotor.

"Ali se je nemara vtihotapil kakšen tat?" — je dejal kompas in se tako razkoračil, da se mu je iglasti vrh zabodel v debelo sivo brisalko.

Mladinski kotichek

"Oh, oh, kdo me je zbadel!" je zastokala brisalka, se prevrnila od bolečine in udarila zamašek steklenice s tušem.

"Cink! Cink! Cink!" je po kitajsko zapela steklenica, ki mu je zamašek poletel tja do nasprotnega konca omare, kjer je dremala velika steklena sova.

"Policija!" je iz vsega grla zapiskal revolver, ki je hotel napraviti red in mir.

Tedaj se je naš junak, stricek Mesec, naslonil na stekleno steno omare in izpregovoril naslednje modre besede:

"Pomirite se, predragi prijatelji! Ni potresa, noben tat se ni vtihotapil k nam. Nocoj odhajam na dolgo pot in v temi sem se iz neopredvidnosti zadel ob kupček vodenih barvic, ki so zakrivile ves ta šum. Vedite, da nočem več izgubljati časa v tej majhni knjigarni, kjer me najbrže nihče ne bo kupil. Zaradi tega sem sklenil oditi po svetu kot svobodni umetnik, da se radujem v življenju in narišem vse, kar je lepega. V mojih slikah bo vse sonce, ptički in cvetje in metulji. Če boste kdajkoli slišali, da sem postal slaven in so me nagradili z medaljo, se povsede iz vsega srea, dragi moji prijatelji, da ste bili vredni ležati v isti omari z mano!"

Predmeti v omari so se začeli premikati, zaslišalo se je šepetanje, nekaj je zaškrpalo in zapokalo, električna luč je zasvetila in glej, velika sova iz črne stekla, ki je doslej spokojno dremala, je zakašljala, si važno kakor kakšen profesor popravila očala in s hripavim glasom zaklicala:

"Dragi stricek Mesec! V imenu vseh tvojih dosedanjih sestanovalec v stekleni omari ti želim srečno pot in vse najboljše v tvojem novem življenju! Bodi pogumen in glej, da boš narisal sonce z rogovi in s papir-

ko v ustih, kajti sonce je moj največji sovražnik! Živijo!"

"Živijo!" — so ponovili vsi predmeti v omari in se začeli posiljavati od Mesece. Celu debela siva brisalka je pozabila na večno sovraštvo, se mu vrgla okrog vratu in ga začela solznih oči poljubljati.

"Oprosti mi, če sem te časih jezila!" mu je rekla. Hotela sem le brisati tvoje pisanje. Takšen je pač moj posel!"

"Odpuščam ti!" — je velikodušno odvrnil stricek Mesec in ko se je še enkrat priklonil pred starimi prijatelji je nalahko privzdignil pokrov omare, se pazljivo spustil po steni navzdol, da si ne polomi konice in električna luč mu je posvetila proti vratom, in nekaj sekund pozneje je bil svinčnik že zunaj.

Vso noč je prebil Mesec na hladnem pločniku. Trepetal je od mraza, a moral je potrpeti. Šele ko je zjutraj posijalo sonce in s toplimi žarki ogrelo zemljo, je prišel malo k sebi in se razgibal. Okoli njega so hodili ljudje, toda nihče ga ni opazil.

"Pozabil sem vzeti blok," je pomislil Mesec sam pri sebi. "Nič zato, bom pa risal po stenah hiš."

In zagledal se je v drevo, ki mu je stalo nasproti in ki so mu po vejah prepevale ptičke.

"Glej, kakšno srečo sem imel! Ves dan mi bo šlo vse po sreči!" je nenadoma zaklical neki glas in naš junak začuti, da se ga je nekdo

dotaknil in ga dvignil visoko v zrak.

Neznani človek je držal Mesec v svojih rokah. Bil je prodajalec zelenjave in je baš potreboval svinčnik. Položil je potepuha v svoj žep in krenil dalje, porivaje pred sabo voziček, poln krompirja in čebule.

Morda je minila ura, morda dve — kdo bi vedel, tedaj je vzel prodajalec Mesec iz žepa, odprl umazan zvezek in hotel nekaj zapisati vanj. Mesec je vzdihnil in konica se mu je zlomila, človek pa vzame iz žepa nož in ga ponovno priostri, kajpada ne tako kakor delajo to v knjigarnah, temveč povsem grobo. Nato je naš mučenik spet izginil v prodajalčevem žepu.

"Ne, pobegnili bom! Risati moram sonce!" si pravi stricek Mesec, preluknja gospodarjev žep in skoči na pločnik.

Pa kmalu ga je našel drugi človek, ki ga je pobral in priostri. Mesec pa je pobegnil tudi od njega, pa kmalu ga je našel tretji gospod, potem četrti, peti in tako naprej. In vsak ga je ostril, da je postajal vse manjši.

"Moj bog, kdaj bom lahko risal sonce, ptičke, metuljčke? Ničesar ne bo ostalo od mene!" je vzdihoval ubogi svinčnik.

In res je čez nekaj dni postal Mesec povsem neznamen. Od lepega dolgega svinčnika, ki je hotel postati slaven in dobiti medaljo je ostal le čisto majhen kosček.

Zadnji človek, ki se ga je poslužil, je bil neki mesar Ta ga je pobral s svojimi od krvi umazanimi prsti in ko je napisal nekaj števil, ga je vrgel na smetišče.

Da, takšen majhen svinčnik ni bil več za rabo!

In prav tu se konča povest o Mesece, kdor je ni razumel, naj jo prebere še enkrat.

Marica:

Materin grob

Ni vstalo še na polju jutro zlato — [mati,

vse v globokem snu še spi. Na grobu tvojem zapuščena — mati, pa osamljena tvoja hči ihti.

Vse so preraste steze že, ki vodijo do tebe mati, da noge vse krvave so, ki trnje jih bodeče je rani. A vse premagala je želja koprneča, da preden v svet odidem, še enkrat ti zrahljam gomilo.

Tako na vseh grobovih cvetje danes se košati, kot da sam bi grob cvetel. A náte mila moja mati, vsi so [pozabili,

Tvoj zapuščen je in obrastel vsega je plevel.....

Saj tudi jaz sem k tebi prišla praznih rok [nih rok

Samo en cvet rdeč ti nanj bom položila, [položila,

Če z venci dragimi bi grob ti okrasila in lučie pisanih prižgala, korak bi tu ustavil marsikdo... Ker pa brez rož je in ves zapuščen, ne pogleda ga nikdo.

Le jaz prebridko čutim, da pod črno to prstjo spi srce trpeče žene, zato na grob tvoj položila cvetja [bom,

ki nikdar ne ovene....

Molitev — naj bo venec drag in prošnja k Bogu zate mesto lučk pri tebi bo gorela. S tem ti krasila bom tvoj grob [dotlej,

dokler bom živela!

gradu? — vpraša on.

— Še ne, Visokost!

— Še ne! — Zdelo se je, da je knezu odleglo.

— Daj mi pismo! Sam ga bom odnesel pruskemu poslaniku.

Toda huzar zmaže z glavo.

— Dobil sem strog ukaz, da ga smem izročiti edino le gospodu poslaniku, njegovi ekscelenci knezu Wolfu!

— Pes! — zakriči knez Dolgaski.

— Daj mi pismo!

— Ne dam!

To besedo je mladi huzar izgovoril ostro in odločno.

— Ali hočeš, da te vržem v Petrovskovo trdinjavo? — zakriči jezno, knez Dolgaski. — Ti moraš ubogati, kadar se ti ukazuje.

— Ne morem! Moj ukaz je drugačen.

Knez zaploska.

Sluga vstopi.

— Pokliči štiri kozake! — ukazuje knez.

Sedaj je huzar vedel, da mu bodo s silo vzeli pismo.

— Za vraga! — pomisli on. — Banda! Sedaj vam bom pokazal!

Predno se je knez zavedel, je huzar pobegnil iz velike dvorane.

On odgrne zaveso in hiti mimo preplašenega služabnika, ki se je tam nahajal.

Le en zastor ga je še ločil od dvorane, v kateri se je nahajala carica Katarina.

Pred vrati je stalo nekoliko slug, ki pa jih je huzar odločno odrinil.

On stopi v dvorano, v kateri je bilo polno lepih žen in visokih moških v sijajnih in dragocenih oblekah ter uniformah.

Vsi so videli, da se ji je čelo ježno nagubalo, — pojavila se je ona guba, ki so se je vsi bali.

Ona pokliče slugo.

Toda huzar je ostal tudi sedaj ravnodušen.

On odrine slugo od sebe in stopi brez strahu pred Katarino.

Carica ga pogleda. Priznati je morala, da ji ta mladi in drzni huzar ugaja.

Grof Dolgaski prileti ves zasopel v dvorano.

Razburjen je bil in je hotel govoriti, toda carica mu da znamenje, naj molči.

— Češ želiš? — vpraša Katarina huzarja.

— Vaše Veličanstvo, prosim, da mi oprostite mojo predrznost! — odvrne huzar pogumno. — Izpolniti moram povelje svojega gospodarja.

— Povelje svojega gospodarja? Kako se predrznosti motiti mojo svečanost v tem času?

— Veličanstvo! — odgovori huzar. — Gre za življenje mojega gospodarja, kapetana grofa Steina.

Vsi navzoči se prestrašijo.

Tudi Katarina je prebledela.

Že nekaj tednov je pričakovala kapetana Steina, ki bi moral priti na ukaz kralja Friderika Velikega.

— Grof Stein — tvoj gospodar?

— Da; vaše Veličanstvo!

— Kje je tvoj gospodar? Kaj je z grofom?

— Moj gospodar se nahaja približno dvajset ur oddaljen od Petrograda, Veličanstvo, če je sploh še živ.

Carica se opoteče. Obraz ji je bil bled.

— Kaj pomeni to?

— Veličanstvo, — spregovori huzar glasno, tako da so ga lahko vsi slišali v veliki dvorani, — kozaki ga hočejo ubiti. Pravijo, da ne sme priti živ v Petrograd. Natančneje pa je vse razloženo v tem pismu, ki ga moram izročiti njegovi ekscelenci pruskemu poslaniku, knezu Wolfu.

Pruski poslanik stopi bližje.

— Jaz sem knez Wolf, sinko! Daj mi pismo!

Huzar si oddahne, ko mu je izročil pismo.

Sedaj je bil že tako slab, da se je opotekel.

Sluga mu prihi na pomoč in ga

podpre.

Toda huzar se je zopet premagal in je stal kakor granitni steber.

Knez Wolf odpre pismo.

V dvorani je vladala mrtva tišina.

Če bi bila padla igla na tla, bi se slišalo.

Poslanikov obraz prebledi, ko je prečital poročilo.

Katarina ga je motrila in je opazila njegov nemir.

Ko je prečital pismo, ga Katarina vpraša:

— Kaj piše grof Stein?

— Veličanstvo, izvolite sami čitati, — odvrne poslanik in ponudi carici pismo.

Katarina je čitala:

Vaša ekscelenca!

Ko boste prejeli to moje pismo, se bom nahajal dvajset ur oddaljen od Petrograda, če me ne bodo medtem ubili skupno z mojimi ljudmi in me nekje pokopali. Hočejo nas namreč ubiti. Ne vem pa, zakaj!

Njegovo Veličanstvo pruski kralj mi je ukazal, naj se podam na dvor Njenega Veličanstva ruske carice, kjer naj bi zastopal svojo domovino in si zato nemore razložiti, komu bi moja smrt koristila.

Pošiljam Vam svojega udanega huzarja, ki se ne boji ne smrti, ne vraga in bo prinesel vaši ekscelenci to pismo, da veste, kaj se je zgodilo, če bo kapetan Stein nenadoma izginil.

V Lipnitsu nas je poskušala banda obkoliti, v nekem drugem mestu pa je kričal za nami kosaški polkovnik Permini: — Vi ne boste živili dospeli v Petrograd. Prokleti nemški psi!

V svojem spremstvu imam razen dveh kočijazev samo še tri huzarje. Ti ljudje pa so izkušeni in pogumni. Toda pred krogli iz zasede smo kljub temu popolnoma brez moči.

V slučaju, če ne bom dospel v Petrograd, Vas prosim, da izročite nje-

nemu Veličanstvu carici izraze mojega največjega spoštovanja.

Vaš udani grof Ivan Stein, kapetan njegovega Veličanstva kralja.

Carica Katarina je bila zelo razburjena, ko je prečitala to pismo.

Obraz ji je izražal divjo jezo.

Ona vrne pismo poslaniku.

— Oh, to je nezasišana lopovščina, gospod poslanik! Jaz bom vse storila, da bo krivce zadela zaslužena kazen, še danes bom poslala gospodu grofu Steinu polk vojakov na pomoč, da bo lahko varno pripotoval v Petrograd.

— Samo če ne bo že prepozno! — odvrne tiho poslanik.

— Bog nam bo pomagal. — odvrne Katarina.

Ona pokliče huzarja.

Ta se približa.

— Sinko, dobro si storil, — reče carica, — ker se nisi oziral na dvorano etiketo. Taka zvestoba je redka!

Naravnost zavidam kapetana Steina, ker ima takega služabnika. Toda jaz te bom nagradila!

— Vaše Veličanstvo! — reče huzar hvaležno.

— Poročnik Bakljanov!

Poročnik telesne garde prihi.

— Poročnik Bakljanov, vzamite tega človeka s seboj, pobrigajte se, da mu ne bo ničesar manjkalo.

— Razumem, Veličanstvo.

Huzar pozdravi, carica mu ponudi roko, nakar ga častnik odvede iz dvorane.

Katarina sporoči svojemu dvornemu ceremonijalu, da je svečanost končana.

Dvorna družba se poslovi od njenega Veličanstva, — pet minut pozneje je bila velika dvorana prazna.

Nekaj trenutkov pozneje je stal poveljnik gardijskih polkov v carinim kabinetu.

— Polkovnik Orzinski, — reče carica, — Vzamite s seboj nekaj polkov in odjezdite kapetanu grofu Steinu na pomoč. Njega je poslal pruski kralj na moj dvor. Nekaj lo-

povi ga nameravajo ubiti.

Pripeljite ga v Petrograd, nagradila vas bom! Huzar, ki je prinesel pismo, vam bo kazal pot. Polkovnik, podvizajte se, ne štedite konjev! Gre za življenje, ki je zelo dragoceno!

— Na zapoved, vaše Veličanstvo!

— odgovori pogumni polkovnik, Carica ga milostljivo odpusti.

Vojaki so bili že čez pol ure pripravljeni za odhod.

Polkovnik je še enkrat premotril vrste svojih ljudi in je našel vse v najlepšem redu.

Nenadoma pa prijezdi knez Dolgaski.

— Gospod polkovnik, eno besedo prosim!

— Visokost, izvolite?

Polkovnik stopi pred kneza.

Ta se skloni s svojega konja in zašepče:

— Poslušajte, dragi moj, jaz vem, da imate mnogo dolgov, — same izgube pri kartanju. Jaz bom pokupil vse vaše obveznice — jutri vam jih bom poklonil — storiti mi morate malo uslugo.

— In to je, Visokost?

— Glejte, da boste zgrešili pot.

Orzinski ga mračno pogleda in odgovori:

— Tega ne morem! Dodelili so mi kapetanovega huzarja.

— Potem pa jezdit vsaj počasi, dragi moj!

Polkovnik, ki je bil še mlad človek, se zamisli.

Nato pa odvrne odločno:

— Ne, jezdim bomo v najhujšem galopu! Če mi jutri vaš sluga ne bo prinesel mojih obveznic, bo carica zvedela, kaj ste ukazali polkovniku Perminiju! Pazite se, Visokost!

Knez Dolgaski pordeči od jeze.

On dvigne svoj kratki bič, toda ga zopet hitro spusti.

Orzinski ukaže:

— Naprej!

Vojaštvo krene.

(Nadaljevanje)